

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
Local Curriculum Development to Improve English Learning for Students in Bangkontee
Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area

โดย

ดร.อภิชาติ เสนะนันท์

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปี พ.ศ. 2558
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่องานวิจัย : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่ การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนใน
โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ผู้วิจัย ดร.อภิชาติ เสนะนันท์

พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และ 3) ศึกษาผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีการทดสอบก่อนและหลัง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เอกสารประกอบหลักสูตร แบบทดสอบ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบรายคู่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้พบว่า การทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ
3. ครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ

Research Title : Local Curriculum Development to Improve English Learning for Students in Bangkontee Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area.

Researcher : Apichat Lenanant, Ed.D.

Year : 2017.

Abstract

The aim of this research were to: 1) develop local curriculum to improve English Learning for Students in Bangkontee Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area. 2) check the Appropriability of local curriculum to improve English Learning for Students in Bangkontee Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area., and 3) study the effect of implementation of local curriculum to improve English Learning for Students in Bangkontee Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area. The methodology of this research was pretest-posttest experimental research. The Sample were 110 students in Bangkontee Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area. The instruments of this research were local curriculum, Course Materials, test, and questionnaire. The Statistics for analyze data were mean, standard, and Pairs Sample t-test.

The research finding were as follow:

1. The effect of implementation of local curriculum to improve English Learning for Students in Bangkontee Schools Group, The Office of Samutsongkram Primary Educational Service Area, posttest mean was significant higher than pretest mean at the .01 level.

- 2 . The students were satisfied with the local curriculum at the moderate level as a whole and each item.

3. The teachers were satisfied with the local curriculum at the moderate level as a whole and each item.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่ การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วยนางวิไลรักษ์ พัดศรีเรือน นายแมนสรวง เพ็งนู และนางสุภัทรา ภูมิ ที่สละเวลาช่วยตรวจสอบหลักสูตรท้องถิ่น เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณนางสาวอรพิน ภิญโญภคฤทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแก่นจันทร์ ประชานกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ที่กรุณาและช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกจัดประชุมผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน และจัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้การวิจัยดำเนินการไปได้โดยสะดวก ขอขอบคุณคณะครูที่เป็นทีมงานร่วมปฏิบัติการวิจัย คณะครูทุกท่านในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และขอขอบคุณนายเกษมศักดิ์ สอนจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางน้อย ที่ให้ความกรุณาและสนับสนุนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงนางสาวอาพันธ์ชนก สอนจันทร์ ครูโรงเรียนวัดบางน้อย ที่ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง

และการวิจัยนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเพื่อนร่วมงานและผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือทุกท่าน ประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัยนี้ขอมอบแต่ทุกท่านตามที่กล่าวมาแล้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ปัญหาและที่มาของปัญหา.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การพัฒนาหลักสูตร.....	6
ความหมายของหลักสูตรและหลักสูตรท้องถิ่น.....	6
ความสำคัญของหลักสูตร.....	7
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	8
รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร.....	10
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
สรุป.....	31
3 การดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	32
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงครามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ.....	36

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.....	37
ตอนที่ 3 ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่พัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้.....	38
ส่วนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ.....	38
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น.....	39
ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น.....	40
ปัญหาหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	43
สรุปผล.....	43
การอภิปรายผล.....	44
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	46
เอกสารอ้างอิง.....	48
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก เอกสารขอความร่วมมือในการวิจัย.....	52
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบ.....	65
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ.....	74
ภาคผนวก จ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ของดีบางคนที่.....	77
ภาคผนวก ฉ เอกสารประกอบหลักสูตรท้องถิ่น.....	96
ประวัติผู้วิจัย.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนและหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน).....	38
2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น	39
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การพัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 เป็นภาระจำเป็นและเร่งด่วนที่โรงเรียนต้องรับดำเนินการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีการพัฒนาทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการจัดการศึกษานั้นจะต้องมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ที่ไทยจะต้องเข้าร่วมในประชาคมประชาชาติอาเซียน ยิ่งทำให้นักเรียนต้องมีความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างดีมากขึ้นเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารที่ดีในอนาคต

ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษของเด็กไทยนั้นบ่งชี้ว่ายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบขั้นพื้นฐานระดับประเทศ (ONET) ที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในโรงเรียนยังต่ำกว่าร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาในระดับโรงเรียน พบว่าโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่อาจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ แต่ค่าเฉลี่ยก็ยังต่ำกว่า ร้อยละ 50 ตลอดช่วงที่ผ่านมา

กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ ได้รับการจัดตั้งขึ้นจากระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ให้เป็นศูนย์ดำเนินงานให้เกิดการประสานงาน และความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป รวมถึงการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมทางภูมิศาสตร์ ความสะดวกในการคมนาคม ความหลากหลายของระดับการจัดการศึกษา และขนาดของโรงเรียน และตามประกาศของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ว่าด้วยการจัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษา จำนวนเครือข่าย ชื่อกลุ่มเครือข่าย และชื่อสถานศึกษา เครือข่ายสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พ.ศ. 2554 กำหนดให้กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ ประกอบด้วยโรงเรียนของรัฐ จำนวน 9 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดเกตการาม โรงเรียนวัดแก่นจันทร์ โรงเรียนคลองตาจำ โรงเรียนวัดเจริญสุขาราม โรงเรียนวัดตรีจันทาราม โรงเรียนวัดบางสะแก โรงเรียนวัดปราโมทย์ โรงเรียนศาลแม่อากาศและโรงเรียนอนุบาลวัดเกาะใหญ่ ซึ่งทั้ง 9 โรงเรียนมีปัญหาาร่วมกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งพบจากผลการทดสอบระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่คะแนนเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของส่วนใหญ่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศ

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เกิดจากขาดครูที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ และ ไม่มีครูสามารถสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ทำให้การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ในหลักสูตร และส่งผลกระทบต่อคะแนนเฉลี่ยในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีที่จะใช้ในการแก้ปัญหา อธิบายได้ด้วยทฤษฎีสถานะของ ธอร์นไดค์ (Thorndike, อ้างถึงใน ชามูชัย ยมดิษฐ์, 2548, หน้า 77) เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและสิ่งตอบสนอง โดยกฎเกี่ยวกับการฝึกหัดคือถ้ามีการฝึกหัดทบทวนบ่อยๆ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น และกฎแห่งการใช้คือนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีโอกาสใช้อย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับผล การผลการวิจัยของ เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์ (2549, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อ33101) โรงเรียนปากท่อพิทยาคม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการวิจัยของ นราธิป เอกสินธุ์ (2557, หน้า 112) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้จะมีความสามารถสูงขึ้นแล้ว ยังพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ประกอบกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงควรแก้ปัญหาผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ เพื่อให้ครูภาษาอังกฤษสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษให้นักเรียนด้วยเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และท้องถิ่นของโรงเรียนต่างๆ โดยคาดหวังว่าเมื่อนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมาแล้วจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับต่างๆ ให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

3. เพื่อศึกษาผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ไปใช้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้
3. ครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย
 1) การวิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือวัดและประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลหลักสูตร และ 7) การปรับปรุงพัฒนา

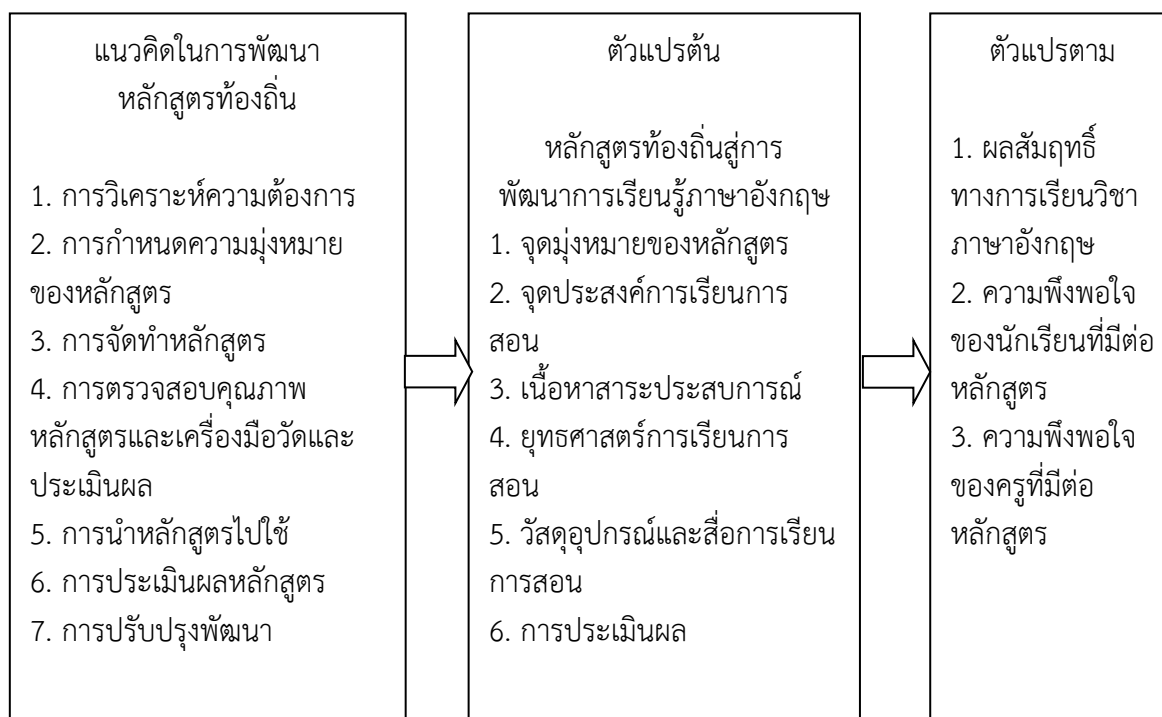
2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 983 คน
 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 121 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558 – กันยายน 2559

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ที่มา:

ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

Taba, H. (1974). Curriculum Development: Theory and Practice. 4th ed. New York: Harcourt, Brace & World.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียนในทุกสังกัด
2. นำข้อค้นพบที่ได้ไปเผยแพร่โดยการตีพิมพ์ในวารสาร เพื่อกระจายข้อค้นพบไปสู่โรงเรียนต่างๆ ในทุกสังกัด

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หมายถึง หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นโดยสอดคล้องกับท้องถิ่นของอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบางคนที สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ประกอบด้วย เนื้อหา 6 หน่วยได้แก่ 1) วัดเจริญสุขาราม 2) ค่ายบางกุ้ง 3) สัมโ 4) มะพร้าว 5) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และ 6) น้ำหมักชีวภาพ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสิ่งสำคัญของท้องถิ่น โดยมีกระบวนการ 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือวัดและประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลหลักสูตร และ 7) การปรับปรุงพัฒนา

กลุ่มเครือข่ายบางคนที หมายถึง กลุ่มโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวมกลุ่มของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันเพื่อเป็นกลุ่มเครือข่ายในการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. แหล่งเรียนรู้
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตร

โดยทั่วไปการพัฒนาหลักสูตรจะมี 2 ลักษณะคือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และการปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น รวมไปถึงการผลิตเอกสารประกอบหลักสูตร ต่างๆ

ความหมายของหลักสูตรและหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตร เป็นคำศัพท์ทางการศึกษาคำหนึ่งที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย และมีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

Taba (1974) ให้ความหมายว่าหลักสูตร คือ แผนสำหรับการเรียนรู้และได้ขยายความว่า ไม่ว่าจะออกแบบให้เฉพาะเพียงใดก็ตาม หลักสูตรทุกประเภทจะประกอบด้วยส่วนประกอบที่แน่นอน ตามปกติหลักสูตรจะบรรจุข้อความที่เป็นจุดมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายเฉพาะหลักสูตรชี้ให้เห็นถึงการเลือกและการจัดเนื้อหา ทั้งยังบ่งบอกหรือแสดงแนวทางที่แน่นอนของการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นเพราะมีจุดมุ่งหมายหรือการจัดเนื้อหาเป็นตัวกำหนดหรือไม่ก็ตาม ประการสุดท้าย หลักสูตรจะรวมแผนการประเมินผลเข้าไว้ด้วย

Good (1973) ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบ หรือ ลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา

Tanner and Tanner (1980) ให้ความหมายว่า หลักสูตรเป็นการสร้างความรู้และประสบการณ์ใหม่ โดยพัฒนาอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดูแลของ โรงเรียน (หรือมหาวิทยาลัย) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มความรู้และประสบการณ์ของเขา

Oliva (1992) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร ว่าหลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ทั้งหลายที่คนในวัยหนุ่มสาวต้องประสบ ภายใต้การอำนวยการของโรงเรียน หรือแผนหรือรายการสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน (1992 : 20) นอกจากนี้โอลิวายังได้แปลความหมายของหลักสูตรที่นักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรให้ไว้ ดังนี้ (Oliva 1992 : 5-6) หรือ หลักสูตร คือ สิ่งการสอนในรายวิชาต่างๆ จุดหมายของการปฏิบัติ วิธีทางของการศึกษา ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมพิเศษของชั้น การแนะแนว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งการสอน

กันทั้งในและนอกโรงเรียนโดยการนำของโรงเรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่วางแผนโดยบุคลากรของโรงเรียน ชุดของประสบการณ์ที่นำไปปฏิบัติโดยผู้เรียนในโรงเรียน สิ่ง que ผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์อันเป็นผลจากการเล่าเรียนในโรงเรียน

มาเรียม นิลพันธุ์ (2543, หน้า 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้เจริญงอกงามพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ

ฉันท ชาติทอง (2550, หน้า 7) หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ความรู้ต่างๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการ หรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนพัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกอย่างทั้งในและนอกห้องเรียนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้แก่ผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ภายใต้การดำเนินการของครู และ การควบคุมกำกับ ของโรงเรียน

ส่วน หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนที่จะต้องใช้หลักสูตรนั้น นอกจากนั้นยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรที่จะก่อผลและอำนวยความสะดวกต่อชุมชน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2543, หน้า 153) เห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การปรับขยาย หรือการสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นมาเสริมหลักสูตรแม่บท โดยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นเพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ฉันท ชาติทอง กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาจากหลักสูตรแกนกลางโดยการปรับขยาย เพิ่ม หรือสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนของตนเกี่ยวกับเรื่องราว อาชีพ เศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม เพื่อไปแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้ (2550, หน้า 151)

นิคม ชมพูลง (2544, หน้า 89) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดขึ้นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยพยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนักเรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรนั้นถือได้ว่าเป็นหัวใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังที่ แรมสมร อยู่สถาพร (2534, หน้า 4) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ถือเป็นแม่บทที่เป็นตัวชี้เข้าสู่ความสำเร็จ และเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้เสริมสร้างทักษะ และเจตคติด้านใดได้บ้าง (ธารง บัวศรี, 2542, หน้า 9 – 10)

สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2542: บทนำ) ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการศึกษา การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีหลักสูตรเป็นข้อกำหนด หรือเป็นแผนในการศึกษาว่า ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง

อย่างไรก็ตาม หลักสูตรเองก็เป็นผลผลิตของสังคมในแต่ละช่วง แต่ละสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจแบ่งได้เป็นสองส่วนคือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เช่น พัฒนาการของความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ หรือ การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ

ฉันท ชาติทอง (2550, หน้า 9) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญใน 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับประเทศ เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวม และชี้แนวโน้มแก่สังคมในการจัดการศึกษา
- 2) ระดับสถานศึกษา หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน
- 3) ระดับห้องเรียน เป็นการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักเรียนโดยตรง โดยมีเอกสารประกอบหลักสูตรเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ไปจนถึงเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สรุปว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ที่บ่งชี้แนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวม และการนำหลักสูตรไปสู่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และห้องเรียน

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือการพัฒนาหลักสูตรได้ และหลักสูตรจะมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใด องค์ประกอบของหลักสูตรจะเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ (2538, หน้า 234-341) กล่าวว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบอย่างน้อยสองส่วนคือ

1. ส่วนที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 1.1 จุดมุ่งหมาย แยกเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ
 - 1.2 เนื้อหาสาระประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ข้อเท็จจริงและความรู้ทั่วไป ความคิดรวบยอดและหลักการ การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางกาย และเจตคติและค่านิยม
2. ส่วนประกอบอื่นที่นำมาบรรจุ เช่น เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน แนวทางและการใช้สื่อการเรียนการสอน และการช่วยเหลือและแนวทางในการช่วยเหลือและส่งเสริมนักเรียน

ฉำรง บัวศรี (2542, หน้า 10) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 6 ประการคือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) จุดประสงค์การเรียนการสอน 3) เนื้อหาสาระประสบการณ์ 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และ 6) การประเมินผล

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า ควรมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบคือ 1) จุดหมายหรือจุดประสงค์ 2) สารความรู้ประสบการณ์ 3) กระบวนการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผล

สำหรับองค์ประกอบของหลักสูตร โดยทั่วไปมี 4 องค์ประกอบดังนี้ คือ ความมุ่งหมาย (objectives) เนื้อหาวิชา (content) การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) และการประเมินผล (evaluation) โดยมีสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้ (ชนัท ธาตุทอง, 2550, หน้า 10 – 11)

1. ความมุ่งหมาย เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์อันก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมนั้น การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรต้องคำนึงถึงพื้นฐานของสังคม เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียน และต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรส่วนนี้เป็น 2 ลักษณะ คือ “หลักการของหลักสูตร หมายถึง แนวทางหรือทิศทางในการจัดการศึกษาซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาระดับนั้นๆ จะได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ “จุดมุ่งหมายของหลักสูตร” หมายถึงพฤติกรรมต่างๆ หรือคุณสมบัติต่างๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เมื่อผ่านกระบวนการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นแล้ว

2. เนื้อหาวิชา เป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระที่ได้กำหนดไว้ต้องสมบูรณ์ ต้องผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่างๆ อันพึงประสงค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่จะแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีหลายลักษณะ แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุด คือกิจกรรมการเรียนการสอน หรือ อาจกล่าวได้ว่า “การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ หากครูได้ศึกษาหลักสูตรจนเข้าใจ และสามารถนำไปดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ย่อมทำให้หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผล การกำหนดวิธีการที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบไปด้วย

3.1 วิธีการจัดการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรจะเน้นแบบยึดครูเป็นสำคัญหรือยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปรัชญาการศึกษา หรือแนวความคิด ความเชื่อ ในการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ และขึ้นอยู่กับจุดหมายของหลักสูตรนั้นเป็นสำคัญ สำหรับวิธีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรในปัจจุบันเน้นแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือเน้น “การสอนคนมากกว่าการสอนหนังสือ” โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ เช่นกระบวนการเรียนหรือวิธีการเรียนสำคัญพอๆ กับเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงและครูเป็นผู้กำกับการแสดงชี้แนะแนวทาง ผู้เรียนค้นหาความรู้ สรุปล และ ตัดสินใจเอง สอนปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี ใช้วิธีการสอนหลากหลาย เน้นกระบวนการกลุ่มและการทำโครงการ เป็นต้น

3.2 วัสดุประกอบหลักสูตร หมายถึง วัสดุ เอกสาร รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน ต่างๆ เพื่อช่วยให้ครูใช้หลักสูตรได้โดยง่ายสะดวก และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) วัสดุประกอบหลักสูตรสำหรับครู เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการประเมินผล คู่มือการแนะแนว คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น และ 2) วัสดุประกอบหลักสูตรสำหรับนักเรียน เช่น หนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด บัตรงาน หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น

4. การประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักสูตร แปลงไปสู่การปฏิบัติ นั้นบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินผลนี้จะ เป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

สรุปว่า องค์ประกอบของหลักสูตรควรมีอย่างน้อย 4 ประการคือ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหาวิชา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผล

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือ การขยาย หรือปรับหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ซึ่ง Taba (1974, p. 30) ได้กล่าวว่า การพัฒนา หลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล ส่วน Saylor, & Alexander (1974, pp. 8-9) ชี้ว่า ในการพัฒนาหลักสูตรมีภาระงานสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การกำหนดเป้าหมายสำคัญของหลักสูตร ตั้งเป้าหมายโดยรวมและเป้าหมายย่อย
2. การเลือกกิจกรรมและวัสดุประกอบการเรียนการสอน เช่น การเลือกเนื้อหา การอ่าน การฝึกฝน การทำกิจกรรมสั้นๆ การกำหนดหัวข้อสำหรับการอภิปราย การสร้างหนังสือคู่มือกิจกรรม การสร้างโปรแกรมสุขภาพและนันทนาการ
3. การค้นหาระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย เลือกกิจกรรม ประเมินผล หลังจากนั้นนำมาพัฒนา ขึ้นมาใหม่ หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มี อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

การพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นงานที่ต้องการความคิดที่เป็นระเบียบ มีลำดับขั้นตอน จึง จำเป็นจะต้องตรวจสอบทั้งลำดับขั้นตอนและวิธีการที่ใช้ เพื่อให้แน่ใจว่าในการตัดสินใจนั้นได้พิจารณา ประเด็นปัญหาทั้งหมดอย่างรอบคอบแล้ว นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอรูปแบบของการพัฒนา หลักสูตรตามแนวคิดของตนเอง ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีทั้งส่วนที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละ รูปแบบมีรายละเอียด ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler

Tyler (อ้างถึงใน สงัด อุทรานันท์, 2535, หน้า 31) กล่าวถึงกระบวนการ พัฒนา หลักสูตร ว่าโดยเริ่มด้วยคำถามพื้นฐาน 4 ข้อ ที่ผู้วางแผนหลักสูตรจะต้องตอบคือ มีจุดมุ่งหมายทาง การศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจะค้นหาและทำให้บรรลุ มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่ ควรจัด เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ จะตรวจสอบอย่างไรว่าบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่

Tyler ได้อธิบายว่า การค้นหาจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน ผู้วางแผนหลักสูตร ควรรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ 3 แหล่งคือ 1) จากตัวผู้เรียน ควรศึกษาเกี่ยวกับความสนใจ ความต้องการ และปัญหาที่เผชิญ 2) จากชีวิตความเป็นอยู่นอกโรงเรียน ในด้านสุขภาพอนามัย สภาพครอบครัว สังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาชีพ การนันทนาการ และ 3) จากคำแนะนำเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา หรือผลการวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร จากนั้นจึงนำจุดมุ่งหมายทั่วไปมาถ่วงดุลด้วยปรัชญาการศึกษาและสังคมของโรงเรียน เพื่อตัดทอนจุดมุ่งหมายที่ไม่สำคัญและไม่สอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียนออก จะทำให้จุดมุ่งหมายทางการศึกษาชัดเจนขึ้น แล้วถ่วงดุลด้วยจิตวิทยาการเรียนรู้จะทำให้เหลือเฉพาะจุดมุ่งหมายที่เป็นไปได้มากที่สุด

Tyler เน้นว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการสร้างหลักสูตร เพราะจุดมุ่งหมายจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมดในกระบวนการสร้างหลักสูตร เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาแล้ว ผู้วางแผนหลักสูตรจะต้องเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียนควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและฝึกประสบการณ์สำคัญตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย
2. เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรม ที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย
3. เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่อยู่ในขอบเขตที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้
4. เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แต่สามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างเดียวกันได้
5. เป็นประสบการณ์การเรียนรู้เหมือนกัน ที่สามารถทำให้เกิดผลการเรียนรู้หลายๆ อย่างได้

สำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ Tyler (1949) กล่าวว่าจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (vertical) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของหลักสูตรจากระดับหนึ่งไปยังอีกระดับที่สูงขึ้น และความสัมพันธ์ในแนวนอน (Horizontal) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหนึ่งกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในระดับเดียวกัน โดยมีหลักในการจัด 3 ประการ คือ

1. ความต่อเนื่อง (Continuity) คือการเปิดโอกาสให้ฝึกประสบการณ์อย่างเดียวกันซ้ำๆ และต่อเนื่องกัน จากระดับชั้นหนึ่งไปยังระดับที่สูงขึ้น
2. ลำดับก่อนหลัง (Sequence) คือ จัดประสบการณ์การเรียนรู้จากสิ่งที่ยาก ในระดับชั้นที่ต่ำกว่าไปสู่สิ่งที่ยากกว่า หรือมีความลึกซึ้งขึ้นในระดับที่สูงขึ้นไป หรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากเหตุการณ์ก่อนไปสู่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง
3. บูรณาการ (Integration) คือจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากเนื้อหาหนึ่งไปยังเนื้อหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับชั้นเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาเหล่านั้นในการตรวจสอบว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

Tyler ได้กล่าวถึงรูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายและพฤติกรรมที่ต้องการตรวจสอบ
2. วิเคราะห์สถานการณ์ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายนั้น
3. จัดหา ดัดแปลง หรือสร้างเครื่องมือที่จะใช้ตรวจสอบพฤติกรรมที่ต้องการ
4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ทั้งนี้ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler ที่กล่าวมานั้นมีขั้นตอนการนำมาใช้ในลักษณะคล้ายกันโดย Taba (1974, pp. 12-13) แจกแจงว่าเนื่องจากผู้เรียนมีภูมิหลังแตกต่างกัน การศึกษาภูมิหลังและการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน จึงเป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร Taba แนะนำให้ผู้วางแผนหลักสูตร วิเคราะห์ช่องว่าง จุดบกพร่องและความหลากหลายในภูมิหลังของผู้เรียน เพื่อใช้สำหรับการวางแผนหลักสูตรให้แก่เขาหลังจากวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนแล้ว ผู้วางแผนหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะบรรลุให้ชัดเจน แล้วจึงเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย โดยคำนึงถึง ความถูกต้องและความสำคัญของเนื้อหาสาระที่เลือก เลือกเนื้อหาสาระได้แล้ว ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องตัดสินใจว่าจะนำเนื้อหาสาระนั้นๆ ไปไว้ในระดับไหน และจัดลำดับความสำคัญอย่างไร ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความต่อเนื่อง ความยากง่ายของเนื้อหา และความสามารถของผู้เรียนกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่จะทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างหลักสูตร ครูจะเป็นผู้เลือกวิธีการที่จะจัดและกำหนดทิศทางการเรียนรู้ และผสมผสานลำดับขั้นของการใช้กิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และสุดท้าย จะต้องตัดสินใจว่าจะประเมินอะไร ด้วยวิธีการอย่างไร และใช้เครื่องมือใด เพื่อตรวจสอบว่าการจัดหลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Saylor, Alexander & Lewis

Saylor, Alexander & Lewis (1981, p. 30) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

2.1 การศึกษาตัวแปรต่างๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ทรัพยากรในการพัฒนาหลักสูตรและข้อคิดเห็นจากผู้ประกอบอาชีพ

2.2 การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เป็นการออกแบบหลักสูตร โดยผู้เกี่ยวข้อง และใช้ข้อมูลทางการบริหารและสังคมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจออกแบบหลักสูตร

2.3 การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการจัดทำเอกสารประกอบการสอน แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและมีอิสระแก่ครูและนักเรียน

2.4 การประเมินผลหลักสูตร โดยครูเป็นผู้พิจารณาขั้นตอน และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการวัดความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

3. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรโมเดลสพาย (SPIE Model)

เป็นทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ อำนาจ จันทรแป้น (2532, หน้า 24) ที่ผสมผสานองค์ประกอบและขั้นตอนที่สำคัญที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริงในโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์

3.2 การวางแผนหลักสูตรหรือแผนประสบการณ์

3.3 การนำหลักสูตรไปใช้

3.4 การประเมินผลหลักสูตร

จากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้หลักสูตรท้องถิ่นได้ผลมากที่สุดนั้นควรเกิดขึ้นมาจากความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรที่แท้จริง ตามกระบวนการซึ่งพอประมวลได้ 7 ขั้นตอนดังนี้คือ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือวัดและประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลหลักสูตร และ 7) การปรับปรุงแก้ไข

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

จากขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เมื่อนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งได้มีนักศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ดังนี้

ทาบ (Taba, 1962, p. 12) มีความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานของความคิดที่มีลำดับและลำดับนั้นคือ

1. การวิเคราะห์ความต้องการ หมายถึง การวินิจฉัยความต้องการ สำรวจความต้องการ และความจำเป็นต่างๆ ของสังคม

2. กำหนดจุดประสงค์เป็นการกำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจน และเข้าใจตรงกันตามสังคมต้องการ

3. การเลือกเนื้อหาสาระ เมื่อกำหนดจุดประสงค์แล้วก็ต้องเลือกเนื้อหาสาระ ที่ต้องนำมาสอนให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของการพัฒนานักเรียน และความต้องการของสังคม

4. การเรียบเรียงเนื้อหาสาระ หมายถึง การจัดระเบียบ จัดลำดับแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสาระที่คัดเลือกไว้แล้ว

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการคัดเลือกกิจกรรมหรือประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระให้สมบูรณ์

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดระเบียบ จัดลำดับ แก้ไขปรับปรุงประสบการณ์ต่างๆ

7. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่ามีเนื้อหาสาระและประสบการณ์อะไรที่จะต้องประเมินผลว่าได้มีการเรียนรู้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร มีอะไรที่จะช่วยในการประเมินผลได้บ้าง

สังต์ อุทรานันท์ (2538, หน้า 314-316) ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้ คือ

1. จัดตั้งคณะทำงาน ควรเลือกบุคคลที่มีความสามารถ และมีความตั้งใจจริง ในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

2. ศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน โดยการวิจัย สัมภาษณ์ ประชุม และสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่นๆ

3. กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่นว่าจะทำการพัฒนา โดยการปรับหลักสูตร หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมา

4. พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น

5. ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรกลาง และ/หรือจัดสร้างกระบวนวิชา ขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ในกรณีสร้างเพิ่มเติมควรระบุจุดมุ่งหมายโครงสร้าง เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และมาตรการการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน

6. ดำเนินการใช้หลักสูตร ในขั้นนี้การนิเทศและติดตามมีความสำคัญมาก

7. ประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้ทราบว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่

8. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

นอกจากนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 134) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร ให้ผู้บริหารโรงเรียน คัดเลือกครูศึกษานิเทศก์ นักวิชาการในท้องถิ่น ตลอดจนผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดตั้งเป็นคณะทำงานเพื่อร่างหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ต้องทำการศึกษาสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้หลักสูตรนั้นๆ เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยรวบรวมข้อมูลจากคนในท้องถิ่นด้วยการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การสังเกต สัมภาษณ์ และความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับศักยภาพความต้องการของผู้เรียน ศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาว่ามีส่วนใดบ้างที่ท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ นอกจากนี้ยังต้องวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนด้วยว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อนอะไรบ้างเพื่อนำไปปรับปรุงโรงเรียนให้มีความพร้อมมากที่สุด และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร คณะทำงานจะต้องศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน จากนั้นกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเมื่อเรียนจบรายวิชานั้นๆ ที่สำคัญคือต้องเป็นจุดประสงค์ที่สามารถเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 กำหนดเนื้อหา เป็นการนำจุดประสงค์จากขั้นตอนที่ 3 มาวิเคราะห์แล้วกำหนดเนื้อหาสาระของรายวิชาอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชานั้นๆ จากนั้นจึงแยกออกเป็นเนื้อหาย่อย ซึ่งในส่วนนี้สามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นและผู้เรียนตลอดจนมีความต่อเนื่องกับรายวิชาต่างๆ

ขั้นที่ 5 กำหนดกิจกรรม พิจารณาจากจุดประสงค์แต่ละข้อ กิจกรรมที่กำหนดไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป เน้นทักษะกระบวนการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้ประสานกิจกรรมและชี้แนะ

ขั้นที่ 6 กำหนดคาบเวลาเรียน ถ้ายาววิชาที่จัดทำได้รับการกำหนดให้เป็นวิชาบังคับเลือก คาบเวลาเรียนที่กำหนดจะต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร ถ้าเป็นรายวิชาเลือกเสรีสามารถกำหนดตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหาที่กำหนดให้เรียน แต่ต้องสัมพันธ์กับโครงสร้างของกลุ่มวิชาที่เป็นอยู่เดิมด้วย ในกรณีที่เนื้อหามากอาจจัดทำเป็นหลายวิชา และอาจมีได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ขั้นที่ 7 กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล คณะทำงานควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในรายวิชาที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อผู้นำไปใช้จะได้ทำการวัดและประเมินผลได้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร สิ่งที่ควรระบุคือรายวิชาที่สร้างขึ้นจะมีการวัดและประเมินผลแบบใด ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หรือเมื่อจบหลักสูตร ใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลอะไร ใช้เกณฑ์ใดในการประเมินผล

ขั้นที่ 8 จัดทำเอกสารหลักสูตร หลังจากจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในรายวิชาใหม่แล้ว ควรจะต้องทำเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสื่อต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 9 ตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร คณะทำงานอาจจะพิจารณาร่วมกันหรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม มีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร ภาษามีความชัดเจนเพียงใด เป็นต้น หากพบข้อบกพร่องหรือปัญหา จะทำการแก้ไข จากนั้นคณะทำงานจึงคัดเลือกกลุ่มทดลองและกำหนดวิธีการประเมินผลเพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นใหม่ และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้หรือไม่อย่างไร การทดลองใช้หลักสูตรคณะทำงานจะต้องเตรียมตัวผู้สอนให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและใช้หลักสูตรเสียก่อน จากนั้น จึงทดลองให้ครูนำไปใช้ในชั้นเรียน โดยมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

ขั้นที่ 10 เสนอขออนุมัติหลักสูตร เมื่อตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะต้องนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่เขียนตามแบบฟอร์มที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แล้วเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับขั้นเพื่อขออนุมัติใช้หลักสูตร โดยกระทรวงศึกษาธิการใช้หรือเผยแพร่การใช้หลักสูตร (ปัจจุบันสถานศึกษาสามารถเสนอหลักสูตรท้องถิ่นให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาเห็นชอบ แล้วสามารถนำไปใช้ดำเนินการในสถานศึกษานั้นๆ ได้ ทั้งนี้ อาจจะมีการรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบด้วย : ผู้เขียน)

ขั้นที่ 11 นำหลักสูตรไปใช้ ขณะรอการอนุมัติการใช้หลักสูตรท้องถิ่น คณะการทำงานจะต้องวางแผนการใช้หลักสูตร โดยเตรียมการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตร โดยควรจัดใน

รูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เมื่อการประชุมสิ้นสุดลงแล้ว ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะต้องนิเทศติดตามผลของการใช้หลักสูตรของครูด้วย เพื่อให้การสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นที่ 12 ประเมินผลหลักสูตร หลังจากครูนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนระยะหนึ่งแล้ว โรงเรียนควรจัดให้มีการพิจารณาถึงคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร ให้ผลตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดหรือควรยกเลิกไป ดังภาพต่อไปนี้

บุญเรียม ขจรศิลป์ และคณะ (2543, หน้า 67-69) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการต่อการจัดหลักสูตรท้องถิ่น และวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนและชุมชน

2. พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยความร่วมมือของชุมชน โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ และคณะผู้วิจัย

3. เตรียมบุคลากร

4. จัดประชุมผู้ปกครอง

5. นำหลักสูตรไปทดลองใช้

6. จัดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในระยะแรก

7. จัดสัมมนาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

8. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แล้วนำหลักสูตรไปใช้

9. ประเมินสถานะที่เปลี่ยนแปลงไป

10. โรงเรียนและชุมชนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

สำลี ทองธิว (2544, หน้า 89) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่ามีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูศึกษาข้อมูลท้องถิ่น ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และแนวทางการมองปัญหาของชุมชน ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหา เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาสร้างเป็นเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ในหลักสูตรท้องถิ่น พร้อมกันนั้นครูได้สร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้าน ในลักษณะแนวราบ (horizontal relationship) สร้างบรรยากาศการเข้าเป็นเครือข่ายหนึ่ง ของชุมชนเพื่อเริ่มกระบวนการทำงานในรูปแบบแนวร่วมกับชาวบ้าน (collaborative model)

ขั้นที่ 2 ครูและชาวบ้านเข้าเป็นแนวร่วม จัดตั้งคณะกรรมการกำหนดรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวปรัชญาการศึกษาสำหรับท้องถิ่น (rural philosophy for education) โดยยึดเป้าหมาย สาระ และกระบวนการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลัก และช่วยกันคัดสรรนำความรู้ รวมทั้งประสบการณ์บางเรื่องเท่าที่จำเป็นที่นำเสนอในหลักสูตรแกนกลางมาบูรณาการเข้ากับสาระของท้องถิ่นเพื่อเสริมให้หลักสูตรท้องถิ่นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 ครูสร้างหลักสูตรท้องถิ่นพร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นเอกสารจากหลักสูตรแกนกลาง ทั้งนี้ กระทำภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการชุมชน

ขั้นที่ 4 ครุนำหลักสูตรที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ตรวจสอบสมบูรณ์ตามหลักการสร้างหลักสูตร แล้วจึงนำไปเสนอคณะกรรมการชุมชน เพื่อตรวจรับรองขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นที่ 5 ครูทำการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่นตามคำแนะนำของคณะกรรมการชุมชน และตามผลการทดลองการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 6 ครุนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้โดยพิจารณาบริบทของโรงเรียน

ขั้นที่ 7 ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้ร่วมกันให้ความรู้และฝึกทักษะให้นักเรียน ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ขั้นที่ 8 คณะกรรมการชุมชนประเมินผลกระทบของหลักสูตรต่อชุมชน

นิคม ชมพูลง (2545: 111) ได้กล่าวถึง กระบวนการและขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ 20 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายๆฝ่าย จำนวนประมาณ 5-7 คน อาจประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ราษฎ์ชาวบ้าน ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นคณะกรรมการและที่ปรึกษาการพัฒนาหลักสูตร

2. ศึกษาหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางให้เข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของรายวิชาที่จะพัฒนา และศึกษาข้อบกพร่องของหลักสูตรแม่บทในส่วนที่ไม่เอื้อหรือไม่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการท้องถิ่น

3. สืบหาข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น แนวโน้มของการพัฒนา สิ่งที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ศักยภาพของโรงเรียน และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น แล้วรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร

4. ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม แล้วนำวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะพัฒนา

5. กำหนดเรื่อง/กลุ่มประสบการณ์/วิชา/ระดับชั้น ที่จะพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นและศึกษาข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับเรื่องที่จะพัฒนาโดยละเอียด จากภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. กำหนดรูปแบบหรือลักษณะการพัฒนาหลักสูตรว่าจะใช้รูปแบบใน 5 ลักษณะ คือ 1) ปรับกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมเสริม 2) ปรับรายละเอียดของเนื้อหา 3) ปรับปรุงและ/หรือเลือกใช้สื่อการเรียนให้เหมาะสม 4) จัดทำสื่อการเรียนขึ้นใหม่ และ 5) จัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

7. เขียนหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจง เหตุผลความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล คำอธิบายรายวิชา ตารางวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และรายละเอียดของเนื้อหาของแต่ละหน่วยโดย

ละเอียดพร้อมภาพประกอบทุกขั้นตอน และบรรณานุกรม ซึ่งจะต้องปรึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

8. สร้างแบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วยข้อบ่งชี้ในการประเมิน คือ จุดมุ่งหมายของโครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

9. ประเมินหลักสูตรฉบับร่าง นำหลักสูตรฉบับร่างพร้อมแบบประเมินหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรด้านเนื้อหา ด้านการวัดผลประเมินผล รวมทั้งผู้ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่นประเมินพร้อมทั้งคำแนะนำต่างๆ

10. ปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

11. จัดทำแผนการสอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรจากคำอธิบายรายวิชาของเรื่องที่จะพัฒนา แล้วจัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน ใบความรู้ ใบงาน สื่อประกอบการเรียนการสอน แบบวัดพฤติกรรมระหว่างเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

12. สร้างแบบประเมินแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องประเมิน คือ สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน แบบวัดผล ประเมินผลและความสอดคล้อง

13. ประเมินแผนการสอน นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้ว และแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

14. ปรับปรุงแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

15. ทดลองใช้หลักสูตรและแผนการสอนกับนักเรียนกลุ่มเล็ก เพื่อทำข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มใหญ่ โดยสอนเอง หรือให้คนอื่นสอนแทน จะต้องจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรโดยระบุขั้นตอนต่างๆ อย่างละเอียด ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบรวมทั้งการเชิญวิทยากร ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องมีการวางแผนการเชิญให้เรียบร้อย

16. สร้างแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้งระบบ โดยประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ และด้านการผลิต

17. ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

18. ปรับปรุงหลักสูตร แผนการสอน สื่อและเครื่องมือวัดผลประเมินให้สมบูรณ์และมีคุณภาพ

19. เผยแพร่หลักสูตร ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับทราบ

20. รายงานผลการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสำหรับการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ตามมาตรา 47 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือเพื่อส่งเสริมเป็นงานทางวิชาการขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น

จากรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ได้กล่าวมาทั้งหมด สรุปเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็น 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือวัดและประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลหลักสูตร และ 7) การปรับปรุงพัฒนา

1. การวิเคราะห์ความต้องการ

เป็นขั้นตอนในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และแนวโน้มที่ควรเป็นในอนาคต เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้การวิเคราะห์อาจมีปัจจัยที่ต้องนำมาวิเคราะห์หลายปัจจัยด้วยกัน

สจัต อุทรานันท์ (2532, หน้า 191) กล่าวว่า การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการนำมาแก้ปัญหาและสนองความต้องการที่ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุผล ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นแบ่งออกได้ 2 ประเภทคือ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาชุมชน และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสามารถรวบรวมทั้ง 2 ประเภทได้โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น

ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจะช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรมีเป้าหมายที่ชัดเจน และเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แน่นอน ซึ่งผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ รวมกับการวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2539, หน้า 4)

1.1 การศึกษาแนวโน้มการพัฒนา เป็นการศึกษาสภาพสังคมว่ามีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

1.2 การศึกษาความต้องการของท้องถิ่น เป็นการศึกษาหรือสำรวจความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นว่ามีความต้องการให้ท้องถิ่นของตนเองเป็นอย่างไร วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลอาจออกไปสอบถาม หรือการประชุมระดมความคิดเห็น

1.3 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาสิ่งที่มีบทบาทหรือผลระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามที่ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงวัฒนธรรมประเพณี และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของท้องถิ่น

1.4 การศึกษาศักยภาพของโรงเรียน เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียนว่ามีความพร้อมในเรื่องต่างๆ มากน้อยเพียงใด รวมถึงการดำเนินงานทั้งการบริหารและการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ

1.5 การสร้างภาพตลอดแนว เป็นขั้นตอนการนำเอาข้อมูลจากการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนที่กล่าวมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายของการพัฒนา

นอกจากข้อมูลที่กล่าวมาแล้ว การวิเคราะห์ความต้องการอาจรวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น 1) ปรัชญาการศึกษา นโยบาย หลักสูตรเดิม แผนการศึกษา และงานวิจัย 2) สภาพปัญหา ค่านิยม วัฒนธรรม และความต้องการของชุมชน 3) ธรรมชาติของเนื้อหาสาระ 4) ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน และ 5) ทฤษฎีการเรียนรู้ (ชนันท ชาติทอง, 2550, หน้า 50)

2. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เพราะจะบอกถึงความมุ่งหวังว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในลักษณะใด รวมทั้งยังเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน นักพัฒนาหลักสูตรจึงต้องพิจารณากำหนดจุดประสงค์อย่าง

รอบคอบ และกำหนดอย่างชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญาและค่านิยมของสังคม สภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและผู้เรียน ตลอดจนมีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะหรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ

ความหมายและระดับของจุดประสงค์

โดยทั่วไป จุดประสงค์มีหลายระดับ คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในแต่ละระดับก็มีหลายคำ เช่น Educational Objectives, Educational Aims, Educational Goals ซึ่งแต่ละคำมีขอบเขตของการใช้แตกต่างกัน และเมื่อนำไปใช้ในภาษาไทยมักจะใช้ไม่ค่อยถูกต้องกับขอบเขตดั้งเดิม ดังจะเห็นได้จาก นักวิชาการชาวอเมริกันหลายคนจะแบ่งจุดประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 3 ระดับใหญ่ ๆ โดยเรียงลำดับดังนี้

1. Educational Aims หมายถึง “ความมุ่งหมายของการศึกษา” เป็นจุดประสงค์ปลายทางสูงสุดที่ยึดเป็นหลักในการจัดการศึกษาและหลักสูตร เป็นความมุ่งหมายในระดับชาติ และมีความหมายกว้างที่สุดหรือระดับใหญ่ที่สุด เห็นผลได้ในระยะยาว นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงปรัชญาและค่านิยมทางการศึกษาของประเทศที่ยึดถือ

2. Educational Goals หมายถึง “เป้าประสงค์ของการศึกษา” เป็นระดับรองลงมาจาก “ความมุ่งหมายของการศึกษา” ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาด้วย นอกจากนี้ ยังเป็นคำศัพท์ที่ใช้เรียกจุดประสงค์ในระดับโรงเรียน

3. Educational Objectives หมายถึง “จุดประสงค์ของการศึกษา” เป็นระดับรองลงมาจาก “เป้าประสงค์ของการศึกษา” และมีความหมายเป็นรูปธรรมมากขึ้น ชัดเจนขึ้นและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ซึ่งโรงเรียนหรือครูผู้ให้หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้

สำหรับในบริบทการศึกษาไทยนั้น ได้แบ่งระดับจุดประสงค์ของการศึกษาล้ายคลึงกับนักวิชาการชาวอเมริกัน เพียงแต่การใช้คำศัพท์ในบางระดับแตกต่างกัน ขอบเขตของจุดประสงค์แต่ละระดับเรียงลำดับกว้างที่สุดไปสู่นแคบที่สุดมีดังนี้

1. จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับชาติ มักนิยมใช้คำว่า “เป้าประสงค์” (Goals) เป็นความมุ่งหมายระดับสูงสุดที่สะท้อนถึงปรัชญาและอุดมการณ์ของชาติในการจัดการศึกษา มีความหมายเหมือนกับ “Educational Aims” ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับการศึกษาหรือประเภทการศึกษา มักนิยมใช้คำว่า “จุดมุ่งหมาย” (Purposes) เป็นจุดประสงค์ปลายทางที่มุ่งหวังในระดับรองลงมาจาก “เป้าประสงค์” เป็นผลที่ต้องการจากการศึกษาในระดับหรือประเภทของการศึกษานั้น ๆ เช่น จุดมุ่งหมายของ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา เป็นต้น มักปรากฏอยู่ในแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษา หรือหลักสูตรในระดับนั้น ๆ

3. จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับหลักสูตร มักนิยมใช้คำว่า “จุดหมาย” (Aims) เป็นความมุ่งหมายระดับรองลงมาจาก “จุดมุ่งหมาย” เป็นผลหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆ เป็นจุดมุ่งหมายที่ค่อนข้างแคบและเฉพาะกว่า “จุดมุ่งหมาย” เช่น ในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีการแบ่งประเภทหรือสาขาวิชาเฉพาะมากมาย

จุดหมายของหลักสูตรประเภทต่าง ๆ เช่น หลักสูตรสาขาวิชาบริหารการศึกษา หลักสูตรสาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ฯลฯ ซึ่งแคบและชัดเจนกว่าจุดมุ่งหมายของอุดมศึกษา

4. จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์ มักนิยมใช้คำว่า “จุดประสงค์(ทั่วไป)” (Subject Area Objectives) ในแต่ละระดับการศึกษา จะพบว่ามีความหมายต่าง ๆ ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์จึงเป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบกลุ่มวิชา กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ในระดับชั้นหรือหลักสูตรนั้น ๆ จุดประสงค์ตั้งแต่ระดับนี้ลงไปจะมีความหมายชัดเจนและละเอียดถึงขั้นปฏิบัติได้ รวมทั้งยังเป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับครูและผู้เรียนมากที่สุด

5. จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับรายวิชา มักนิยมใช้คำว่า “จุดประสงค์(รายวิชา)” (Course Objectives) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบรายวิชานั้น ๆ

6. จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับการเรียนการสอน มักนิยมใช้คำว่า “จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม” (Instructional Objectives or Behavioral Objectives) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ๆ (Units) หรือบทเรียน หนึ่ง ๆ (Lessons) ในห้องเรียน นิยมเขียนเป็นข้อความในรูปของพฤติกรรมที่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน การเขียนหรือกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มักจะขยายจากจุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้บางข้ออาจพิจารณาขยายจากจุดประสงค์ของรายวิชามากกว่า 1 ข้อก็ได้

ลักษณะของจุดประสงค์ในระดับต่าง ๆ

จุดประสงค์ของการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับการศึกษา ระดับหลักสูตร ระดับกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ระดับรายวิชา และระดับการเรียนการสอนสามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้านคือ (พนิต เข้มทอง, 2541)

1. ด้านความรู้หรือสติปัญญา หรือเรียกว่า “พุทธิพิสัย” (Cognitive Domain) เป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางสมองหรือสติปัญญา โดยเริ่มตั้งแต่การที่บุคคลมีความสามารถในการจดจำเนื้อหาหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ แล้วนำสิ่งที่รู้ (ความรู้) ไปสร้างให้เกิดความเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล

2. ด้านเจตคติ หรือที่เรียกว่า “จิตพิสัย” (Affective Domain) เป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และเจตคติ โดยเริ่มตั้งแต่ที่บุคคลรับประสบการณ์จากสิ่งหนึ่ง ๆ และเกิดการรับรู้ในสิ่งนั้น ๆ แล้วตอบสนองและให้คุณค่าต่าง ๆ ในสิ่งที่ตนรับรู้จากนั้นจึงนำสิ่งที่เป็คุณค่าเหล่านั้นมาจัดเรียบเรียงเป็นระบบแล้วสร้างเป็นลักษณะนิสัยหรือบุคลิกตามคุณค่า

3. ด้านทักษะ หรือที่เรียกว่า “ทักษะพิสัย” (Psychomotor Domain) เป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ที่บุคคลรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า รวมทั้งการเคลื่อนไหวด้วยกล้ามเนื้อ แล้วเตรียมความพร้อมทางสติปัญญาทางกายและทางอารมณ์ที่จะปฏิบัติหรือลงมือทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จากนั้นจึงตอบสนองโดยแสดงออกด้วยการเลียนแบบหรือลองผิดลองถูกจนเกิดเป็นทักษะนิสัย และพัฒนาเป็นทักษะขั้นสูงโดยการตอบสนองสิ่งที่ซับซ้อนขึ้น และสามารถแสดงการใช้ทักษะที่ผสมผสานอย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ

การกำหนดจุดประสงค์ในระดับหลักสูตร

ธารง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญที่พึงยึดถือในการกำหนดจุดประสงค์ในระดับหลักสูตร “จุดมุ่งหมาย” ไว้ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม โดยยึดตามสภาพสังคม เช่น ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ จุดหมายที่กำหนดขึ้นจึงต้องสนับสนุนแนวความคิดประชาธิปไตยและสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา

2. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม ต้องยึดเอาค่านิยมของสังคมเป็นรากฐานในการกำหนดจุดหมาย เช่น การให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ การแต่งกายสุภาพในที่ชุมชน การมีความกตัญญูต่อผู้มีอุปการะคุณ เป็นต้น

3. ต้องมุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม ต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดรอบคอบว่า สภาพ ปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของสังคมคืออะไร และต้องเข้าใจว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ ฉะนั้น ปัญหาและความต้องการแต่ละระยะย่อมเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องทำคือ จะต้องมองไปข้างหน้าว่าแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายให้รับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนั้น

4. ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน เกณฑ์ความต้องการของผู้เรียนได้มีการกำหนดไว้หลายลักษณะซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสมดังนี้

4.1 กำหนดความต้องการโดยอาศัยความจำเป็นพื้นฐานเป็นหลัก ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 หัวข้อคือ 1) ความต้องการทางร่างกาย หมายถึง ความต้องการตามธรรมชาติของบุคคล เช่น อาหาร น้ำ เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เป็นต้น 2) ความต้องการทางสังคม หมายถึง ความต้องการในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความรัก ความเป็นพวกเดียวกัน การเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น และ 3) ความต้องการทางบูรณาการส่วนตน หมายถึง ความต้องการที่จะสร้างพัฒนาการด้านจิตใจ เช่น ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ความมั่นใจในตัวเอง ความกล้าหาญที่จะทำในสิ่งที่ส่งเสริมคุณธรรมและความถูกต้อง เป็นต้น

4.2 กำหนดความต้องการโดยถือความต้องการปัจจุบันเป็นหลัก

4.3 กำหนดความต้องการโดยถือความต้องการเฉพาะเป็นหลัก

4.4 กำหนดความต้องการโดยยึดถือภารกิจในแต่ละชั้นของการพัฒนาการเป็นหลัก

5. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมจุดหมายของหลักสูตรระดับอื่น การกำหนดจุดหมายควรต้องคำนึงถึงจุดหมายของหลักสูตรระดับอื่นด้วยกล่าวคือ ต้องกำหนดจุดหมายของ หลักสูตร ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอื่น ๆ ให้สอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าจุดหมายของหลักสูตร มัธยมศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งกายและทางจิต และจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดีทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม ก็เท่ากับว่าจุดหมายของหลักสูตรทั้งสองระดับนี้สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

6. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ การกำหนดจุดหมายจะมีผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การนำไปปฏิบัติได้ ดังนี้ จะต้องกำหนดจุดหมายให้ชัดเจนไปเพื่อไม่ให้เกิดความไขว้เขวในการตีความจุดหมาย บางจุดหมายมีความหมายกว้างยากแก่การปฏิบัติ เช่น กล่าวว่าเพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี คำว่า

“พลเมืองดี” นั้น ผู้ปฏิบัติอาจตีความได้หลายนัย เช่น อาจหมายถึงการเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือมีสัมมาอาชีวะ หรืออยู่ในศีลธรรม หรือร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างรวมกัน เมื่อเป็นเช่นนี้การปฏิบัติย่อมสับสนได้

7. ต้องให้ความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม จุดหมายของหลักสูตรไม่ควรหนักไปทางด้านหนึ่งในระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคมมากเกินไป เพราะจะเกิดผลเสียได้

8. ต้องให้ความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะ หรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ จุดหมายของหลักสูตรต้องให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ในทฤษฎี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้

9. ต้องมีความสำคัญหรือคุณค่าต่อผู้เรียน จุดประสงค์ในระดับหลักสูตรมุ่งพัฒนาสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

10. ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน ภาษาที่เขียนต้องชัดเจน กระชับรัด ไม่คลุมเครือ และง่ายต่อการเข้าใจ รวมทั้งมีความต่อเนื่องกันทุกข้อ

11. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์ในระดับหลักสูตรต้องพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้านอย่างเหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผลกัน

12. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง จุดประสงค์ในระดับหลักสูตรนอกจากจะสามารถนำไปปฏิบัติได้แล้ว ยังต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงด้วย

13. ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม จุดประสงค์ในระดับหลักสูตรต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของสังคมและผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

การกำหนดจุดประสงค์ในระดับกลุ่มวิชาและระดับรายวิชา

ในการกำหนดจุดประสงค์ในระดับกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์และในระดับรายวิชา มีหลักสำคัญที่ควรพิจารณาดังนี้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2548)

1. สอดคล้องกับจุดประสงค์ในระดับอื่นที่สูงกว่าหรือกว้างกว่า กล่าวคือ จุดประสงค์ในระดับกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ในระดับหลักสูตร ส่วนจุดประสงค์ในระดับรายวิชาก็ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ในระดับกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์และในระดับหลักสูตรด้วย

2. สอดคล้องและสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม

3. เหมาะสมกับระดับความสามารถ วัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน

4. ครอบคลุมลักษณะสำคัญ ๆ ของการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือด้านความรู้หรือสติปัญญา (ด้านพุทธิพิสัย) ทักษะ (ทักษะพิสัย) และเจตคติหรือความรู้สำนึกคิด (จิตพิสัย)

5. ใช้ภาษาที่ชัดเจนและกระชับรัด

6. สามารถนำไปปฏิบัติได้

การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นจุดประสงค์ในระดับการเรียนการสอนที่บอกพฤติกรรมคาดหวังของผู้เรียนในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ วัดได้อย่างชัดเจนเมื่อเรียนจบหน่วยการ

เรียนหน่วยหนึ่ง หรือบทเรียนหนึ่ง ๆ ในชั้นเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนดังนี้คือ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542)

1. พฤติกรรมที่สังเกตได้ของผู้เรียน (Observable Behavior) หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนที่ผู้สอนคาดหวัง และสังเกตเห็นได้ชัดเจนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในบทเรียนนั้น ๆ การมีข้อความแสดงพฤติกรรมนี้ จะช่วยให้ครูหรือผู้ประเมินผลสามารถวัดได้ว่าผู้เรียน ๆ ได้ดีเพียงใด หรือสัมฤทธิ์ผลแค่ไหน ยกตัวอย่างเช่น

- 1.1 อธิบายความหมายของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้
- 1.2 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรได้
- 1.3 สร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้

2. สถานการณ์หรือเงื่อนไข (Condition) หมายถึง ข้อความที่ระบุถึงสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมในข้อ 1 ออกมา มักจะใช้คำว่า “หลังจาก” “โดย” “เมื่อ” เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

2.1 หลังจากอ่านเรื่องการกำหนดจุดประสงค์แล้ว ผู้เรียนจะสามารถบอกลักษณะของจุดประสงค์ในระดับต่าง ๆ ได้

2.2 เมื่อศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรแล้ว ผู้เรียนสามารถอธิบายลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ได้

2.3 ผู้เรียนสามารถสรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้โดยไม่ต้องเปิดตำรา

3. เกณฑ์ (Criteria) หมายถึง ข้อความที่ระบุความสามารถของพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกในขั้นต่ำสุดที่ครูจะยอมรับได้ว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ มักเป็นเกณฑ์ที่กำหนดตามจำนวนที่ปฏิบัติได้ถูกต้อง จึงมักใช้คำว่า “ถูกต้อง” “ถูกหมด” “ถูกต้อง...ใน...ข้อ” “ตอบถูกร้อยละ” “อย่างน้อย...ข้อ” เป็นต้น หรือบางทีอาจเป็นเกณฑ์ที่กำหนดตามระยะเวลาในการทำกิจกรรม จึงมักใช้คำว่า “ภายใน...นาที” เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น

3.1 เมื่อศึกษาเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้ว ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง 4 ใน 5 ข้อ

3.2 หลังจากท้ออ่านเรื่องการวางแผนการสอนแล้ว ผู้เรียนสามารถเขียนแผนการสอนในวิชาที่ตนสอนได้ ถูกต้องอย่างน้อย 1 แผน

ในการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อมีครบทั้ง 3 ลักษณะ ทั้งนี้ให้ดีขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของครูผู้สอน

หลักการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีหลักการกว้าง ๆ ดังนี้ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542)

1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อควรเขียนสั้นๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน และมีความยาวเพียงหนึ่งหรือสองประโยคเท่านั้น

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อจะต้องระบุพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดเพียงหนึ่งพฤติกรรม

3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อจะต้องระบุพฤติกรรมปลายทางที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยนักเรียนเท่านั้น
4. พฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อต้องเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ ไม่ใช่สิ่งที่เป็นามธรรม
5. คำที่ใช้ในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อต้องเป็นคำที่มีลักษณะชี้เฉพาะเจาะจง ไม่ใช่คำที่มีความหมายกว้างจนยากแก่การตีความ
6. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ควรกำหนดเป็นหัวข้อย่อๆ หลายข้อเกินไป เน้นจุดประสงค์ที่สำคัญๆ เท่านั้น
7. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมควรครอบคลุมลักษณะสำคัญๆ ของการเรียนรู้ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

การจำแนกจุดประสงค์รายวิชาไปสู่จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ดีนั้นจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ซึ่ง วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจุดประสงค์รายวิชาว่าแต่ละข้อต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในด้านใดบ้าง เช่น ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และ/หรือจิตพิสัย และในแต่ละด้าน มีระดับการเรียนรู้แค่ไหน เช่น ในด้านพุทธิพิสัย ต้องการให้ผู้เรียนมีระดับการเรียนรู้ในขั้นความรู้ การวิเคราะห์ หรือการประเมินค่า เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 แปรจุดประสงค์รายวิชาเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้วัดได้ จุดประสงค์รายวิชา 1 ข้ออาจจำแนกเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้มากกว่า 1 ข้อก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการเรียนรู้และขอบเขตของเนื้อหา ยกตัวอย่างเช่น

จุดประสงค์รายวิชา:

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม:

1. ผู้เรียนสามารถบอกความหมายคำว่า “หลักสูตรระดับท้องถิ่น” ได้
2. ผู้เรียนสามารถอธิบายลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นได้
3. ผู้เรียนสามารถยกตัวอย่างหลักสูตรระดับท้องถิ่นได้ ฯลฯ

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชาข้อเดียวดังกล่าวข้างต้นคือ “ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น” เป็นพฤติกรรม ด้านพุทธิพิสัย ระดับการเรียนรู้ได้แก่ ระดับที่ 1 และ 2 คือ ความรู้และความเข้าใจ ซึ่งคำว่า “รู้” และ “เข้าใจ” เป็นคำที่สังเกตยาก จึงต้องแปรเป็นจุดประสงค์ที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งอาจจำแนกเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้มากกว่า 1 ข้อดังที่ยกตัวอย่างให้เห็นแล้วข้างต้น

ประโยชน์ของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีประโยชน์พอสรุปได้ดังนี้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2548)

1. ช่วยครูผู้สอนในการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอน อุปกรณ์การสอน เพื่อให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. เป็นแนวทางในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน
3. ช่วยให้ครูผู้สอนมีหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการสอนของตนเองว่าได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่
4. เมื่อผู้เรียนได้ทราบจุดประสงค์ในการเรียน ก็ย่อมเป็นแนวการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถปรับปรุงตนเองให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้

3. การจัดทำหลักสูตร

ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ดี นอกจากจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย แล้ว การออกแบบและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้วก็มีความสำคัญที่ต้องยึดถือ โดยหลังจากที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องดำเนินการดังนี้คือ 1) การกำหนดเนื้อหา 2) การกำหนดกิจกรรม 3) การกำหนดการเรียน 4) การกำหนดเกณฑ์วัดและประเมินผล และ 5) การจัดทำเอกสารหลักสูตร ดังนี้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539, หน้า 134)

3.1 การกำหนดเนื้อหา เป็นการนำจุดมุ่งหมายมาวิเคราะห์แล้วกำหนดเนื้อหาสาระของรายวิชาอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา จากนั้นจึงแยกเป็นเนื้อหาย่อยๆ ในส่วนเนื้อหานี้ ผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนหรือปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน และผู้เรียน ตลอดจนความต่อเนื่องหรือเกี่ยวข้องกับวิชาอื่นๆ

3.2 การกำหนดกิจกรรม เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยหรือแผน กิจกรรมที่ใช้ควร เน้นทักษะกระบวนการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้ประสานกิจกรรมและชี้แนะ

3.3 การกำหนดการเรียน การกำหนดเวลาเรียนต้องให้เหมาะสมกับเนื้อหา และโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา

3.4 การกำหนดเกณฑ์วัดและประเมินผล เมื่อจัดทำตัวร่างหลักสูตรเสร็จแล้ว คณะทำงานต้องกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ในรายวิชานั้น เพื่อให้ผู้เข้าไปใช้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร เช่น ระบุว่า จะมีการวัดผลและประเมินผลช่วงใดบ้าง ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หรือหลังเรียน ใช้วิธีการและเครื่องมืออะไร ใช้เกณฑ์ใดในการประเมินผล

3.5 การจัดทำเอกสารหลักสูตร เมื่อจัดทำหลักสูตรแล้ว ควรจะต้องจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม ใบงาน แบบฝึกหัด สื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

แนวทางการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนนั้น อาจทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามหัวข้อดังนี้ (ประกอบ มณีโรจน์, 2554, หน้า 7)

1. ความนำ
2. วิสัยทัศน์ (ของหลักสูตรเฉพาะวิชาเพิ่มเติม)
3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 5. โครงสร้างเวลาเรียน (จัดเวลาตลอดหลักสูตรระดับชั้นเรียนในรายวิชาเพิ่มเติมที่กำหนดขึ้น)

6. คำอธิบายรายวิชา

6.1 ส่วนหัว

6.2 คำอธิบายรายวิชา

6.3 ผลการเรียนรู้ (ซึ่งกำหนดขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้)

6.4 โครงสร้างรายวิชา

- 1) หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ชื่อ _____
- 2) ชั้น _____
- 3) สารการเรียนรู้ _____
- 4) ผลการเรียนรู้ _____

นิคม ชมภูหลง (2545, หน้า 111) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรจะต้องมีรายละเอียดสำคัญ ดังเช่น คำชี้แจง เหตุผลความจำเป็น หลักการ จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล คำอธิบายรายวิชา ตารางวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละหน่วยโดยละเอียด รวมถึงบรรณานุกรม ในขั้นนี้จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางการพัฒนาหลักสูตร และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมพัฒนาด้วย และจัดทำเป็นรูปเล่ม

4. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือวัดและประเมินผล

หลังจากที่คณะทำงานจัดทำร่างหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้จริง จะต้องมีการนำหลักสูตรและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลไปตรวจสอบคุณภาพ ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 135) กล่าวว่า คณะทำงานควรนำหลักสูตรและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกันหรือไม่ ภาษามีความชัดเจนเพียงใด เป็นต้น หากพบข้อบกพร่องก็จะดำเนินการแก้ไขในขั้นต้น จากนั้นคณะทำงานจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองใช้หลักสูตร รวมถึงทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เพื่อทดสอบ ค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่น

สอดคล้องกับ วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542, หน้า 153) ที่กล่าวถึงการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรว่า การตรวจสอบหลักสูตรและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล สามารถดำเนินการได้โดยใช้คณะผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรจากองค์ประกอบต่างๆ ให้ครบทุกด้าน เพื่อแก้ไขก่อนการนำไปทดลองใช้ และการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจทดลองใช้กับนักเรียน 3 กลุ่ม เช่น กลุ่มเล็กเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาข้อบกพร่องของรูปแบบการพิมพ์ ขนาดอักษรและภาพ และภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มใหญ่โดยสอนเองหรือให้ครูคนอื่นสอนแทน และมีการทดลองเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อทดสอบค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และ/หรือแบบประเมินอื่นๆ ด้วย

5. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง ทำให้การให้ความหมายของคำว่า การนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันออกไป นักศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นหรือให้คำนิยามของคำว่า การนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

Beauchamp (1984: 164) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุดคือการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีพัฒนาการเรียนการสอน

สัจด์ อุทรานันท์ (2532: 260) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า เป็นขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริหารและการบริการหลักสูตร และการนิเทศการใช้หลักสูตร

ธีรารัง บัวศรี (2542: 165) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงกระบวนการเรียนการสอนสำหรับสอนเป็นประจำทุกวัน

อมรศรี แสงส่องฟ้า (2553, หน้า 24) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนับแต่การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

แนวคิดในการนำหลักสูตรไปใช้

เป็นที่ยอมรับว่าการนำหลักสูตรไปใช้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การพัฒนาหลักสูตรบังเกิดผลต่อการใช้อย่างแท้จริงแล้ว การนำหลักสูตรไปใช้ก็ควรจะเป็นวิธีการปฏิบัติการที่มีหลักเกณฑ์และมีกระบวนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ พอที่จะมั่นใจได้ว่า หลักสูตรที่ได้สร้างขึ้นนั้น จะมีโอกาสนำไปปฏิบัติจริงๆ อย่างแน่นอน นักการศึกษาต่างก็ให้ทัศนะซึ่งเป็นแนวคิดในการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

โบซอง (Beauchamp, 1984, pp. 167-169) กล่าวว่า สิ่งแรกที่ต้องทำคือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูผู้นำหลักสูตรไปใช้มีหน้าที่แปลงหลักสูตรไปสู่การสอน โดยใช้หลักสูตรเป็นหลักในการพัฒนากิจกรรมการสอน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เห็นผลตามเป้าหมายคือครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตร และผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จได้ ผู้นำที่สำคัญที่จะรับผิดชอบได้ดี คือ ครูใหญ่

ธีรารัง บัวศรี (2542: 165-195) ได้สรุปชี้ให้เห็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ 1) โครงการสอน เช่น การจัดระบบหน่วยการเรียนการสอน (Unit Organization of Instruction, Teaching Unit) ประเภทของหน่วยการเรียนมี 2 ประเภท คือ หน่วยรายวิชา (Subject Matter Unit) และหน่วยประสบการณ์ (Experience Unit) 2) หน่วยวิทยาการ (Resource Unit) เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ครู เช่น เอกสาร คู่มือ และแนวทางการ

ปฏิบัติต่างๆ และ 3) องค์ประกอบอื่นๆ ที่ช่วยในการสอน เช่นสถานที่และเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ การเรียน การสอน วิธีการสอน และวัดผลการศึกษา กิจกรรมร่วมหลักสูตร การแนะแนวและการจัดการและบริหารโรงเรียน เป็นต้น

สอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2535, หน้า 263-271) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้มีงานหลัก 3 ประการ คือ 1) งานบริหารและบริการหลักสูตรจะเกี่ยวข้องกับการเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน 2) การดำเนินการสอนตามหลักสูตรประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรประกอบด้วย การนิเทศและการติดตามผล

6. การประเมินผลหลักสูตร

เป็นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรว่านำไปใช้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจริงหรือไม่ โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรจะครอบคลุมองค์ประกอบดังเช่น (วิชัย ดิสสระ, 2535, หน้า 114)

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดผลด้วยแบบทดสอบชนิดต่างๆ เพื่อวัดผลการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดทั้งนำผลการทดสอบไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ต่างๆ เพื่อหาระดับความสามารถของนักเรียน

6.2 ประสิทธิภาพของหลักสูตร เป็นการประเมินคุณค่าของหลักสูตรเพื่อพิจารณาว่าการนำหลักสูตรไปใช้แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร เพียงใด จุดมุ่งหมายที่กำหนดนั้นเที่ยงตรง และเหมาะสมกับระดับและกลุ่มของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ เนื้อหาและสื่อประกอบการเรียนรู้มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

6.3 การตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด เป็นการหาข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาทางเลือกที่ดีในการตัดสินใจดำเนินการว่าควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิก

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2540, หน้า 34 – 40) ได้ให้แนวคิดในการประเมินหลักสูตรไว้ 2 ลักษณะคือ

1. การประเมินก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และปรับปรุงแก้ไขบางส่วนก่อนการนำไปใช้จริง การตรวจสอบคุณภาพทำได้หลายวิธี เช่น การประชุมสัมมนาโดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินด้วยแบบสอบถาม เป็นต้น

2. การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินผลการนำไปใช้จริงว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ เพียงใด มีข้อดีข้อเสียในการจัดการเรียนรู้อย่างไร เพื่อจะได้หาแนวทางปรับปรุงข้อบกพร่อง รวมถึงการประเมินเพื่อให้ฝ่ายบริหารตัดสินใจว่าจะใช้หลักสูตรนี้ต่อไปหรือไม่

ฉันท ชาติทอง (2550, หน้า 238) กล่าวว่า ในการประเมินหลักสูตรนั้น เป็นขั้นตอนที่ซับซ้อนที่ ผู้ประเมินต้องใช้ความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะประเมิน โดยแนวคิดในการประเมินหลักสูตรมี 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดรูปแบบและจุดประสงค์การประเมิน 2) รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการประเมิน 3) กำหนดเกณฑ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 4) วิเคราะห์ผลการประเมิน และ 5) นำผลการประเมินไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ทั้งนี้ การประเมินผลหลักสูตรจะต้องใช้เครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพที่จัดทำควบคู่กับการทดลองใช้หลักสูตรว่ามีคุณภาพจริง ไม่ว่าจะเป็นค่าความเที่ยงตรง และค่าความเชื่อมั่น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อประโยชน์ของการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

สรุปว่า การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ทราบว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นสามารถนำไปใช้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มีความเหมาะสมด้านเนื้อหา และการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายประการใด เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อบกพร่อง รวมถึงการเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ซึ่งการประเมินหลักสูตรควรประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้คือ 1) การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน 2) การจัดทำเกณฑ์ และเครื่องมือประเมิน 3) เก็บรวบรวมข้อมูล 4) วิเคราะห์ผลการประเมิน 5) สรุปผลการประเมิน

7. การปรับปรุงพัฒนา

เป็นการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับกำหนดแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งในฐานะที่ครูเป็นผู้ใช้หลักสูตร ต้องมีส่วนร่วมในการประเมินและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรด้วย ทั้งนี้ผลการประเมินจากขั้นตอนการประเมินนั้น จะได้ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสิทธิภาพของหลักสูตร รวมถึงแนวทางในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา รวมถึงการช่วยให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาทางเลือกที่ดีในการตัดสินใจดำเนินการด้วย

การปรับปรุงพัฒนาจะต้องนำผลที่ได้จากการประเมินจากลักษณะของการประเมินจะทำให้ทราบข้อดีข้อเสีย หรือจุดแข็งจุดอ่อนของหลักสูตร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ หรือการใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นต้น หลังการปรับปรุงพัฒนาแล้ว ก็สามารถนำหลักสูตรไปใช้ในปีต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุดสายใจ ชาญณรงค์ (2540, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในหมวดคำศัพท์ คำนาม คำกริยาวิเศษณ์ คำกริยา และคำแสดงการถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเป็ด จังหวัดขอนแก่น จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้สูงกว่าร้อยละ 60 และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์ (2549, หน้า 108) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อ33101) โรงเรียนปากท่อพิทยาคม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อ33101) โรงเรียนปากท่อพิทยาคม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่าน

ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริงเกี่ยวกับท้องถิ่น พร้อมคู่มือครู จำนวน 10 บท 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึก และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า ที่ แบบจับคู่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง เกี่ยวกับท้องถิ่น มีค่าเท่ากับ 82.22/83.00 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพดีมาก
2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักเรียนมีความคิดที่ดีเห็นต่อแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

อิทธิเดช น้อยไม้ (2545, หน้าบทคัดย่อ) ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2544 จำนวน 78 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 39 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) เจตคติที่มีต่อจังหวัดนครปฐมของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โคลอมโบ (Colombo, 2000, อ้างถึงใน เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์, 2549, หน้า 76) ศึกษาการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ระดับโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ Massachusetts จากครู จำนวน 3 คน เพื่อศึกษาว่าครูเหล่านี้มีความเข้าใจในนโยบายหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษของรัฐเพียงใด ผลการวิจัยพบว่าครูทุกคนได้รับความรู้เรื่องหลักสูตรมากขึ้นเนื่องจากได้ใช้ด้วยตนเอง ครูเกิดความรู้สึกว่าตนมีบทบาทสำคัญในฐานะครูผู้สอน เลือกเนื้อหาการสอนด้วยตนเองตามกรอบหรือแนวทางตามนโยบายของหลักสูตรดังกล่าว

อัญชนา ศรีเรืองฤทธิ์, ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ และณัชชา ทุมนา (2552) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านภาษาวิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ ผู้สอนนักเรียนระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานและเพื่อสร้างหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนที่จะนำไปใช้ในระดับห้องเรียนสำหรับอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ดำเนินการวิจัยโดยทา การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเป้าหมายทั้งสิ้น 180 โรงเรียน ในพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1, 2 และ 3 รวมครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 540 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) ชุดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความ

เข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (2) ชุดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรที่นำไปใช้ในระดับ ชั้นเรียน และรูปแบบการเรียน การสอน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ (1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหา ภาษาอังกฤษ การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (2) แบบ ประเมินหลักสูตรที่นำไปใช้ในระดับชั้น เรียน และรูปแบบการเรียน การสอน และ (3) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ซึ่งแสดงว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับมากที่สุด
3. หลักสูตรในระดับแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญคือ จุดประสงค์การ เรียนรู้เนื้อหาที่ระบุทักษะที่ชัดเจน กิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา และแบบทดสอบหรือแบบฝึกทักษะ และรูปแบบการสอนที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนการสอนใช้ หลักการดังนี้ 1) ให้นักศึกษาอ่านประโยคหรือข้อความเพื่อเรียนรู้คำศัพท์และความหมายของประโยค ตลอดจนข้อมูลต่างๆ 2) เขียนสรุปข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการอ่าน 3) ให้ผู้เรียนฝึกฟังจากเรื่องที่ อ่านและสร้างการเรียนรู้จากทักษะการฟัง 4) ให้ผู้เรียนพูดนำเสนอความรู้โดยใช้ข้อมูลและรูปประโยค ที่ได้จากขั้นที่ 3 และ 5) ให้ผู้เรียนนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนในคาบเรียนนั้น ๆ หลังสิ้นสุดการเรียน

นราธิป เอกสินธุ์ (2557, หน้า 112) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อ ความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตาม แนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการ อ่านเพื่อเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33 คน ซึ่งเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านคลองบางกระทึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอน อ่านของเมอร์ด็อก (MIA) 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจภาษาอังกฤษ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อเข้าใจ ภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

ปฏินญา สังขนันท์ (2560, หน้าบทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ของโรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกระบวนการวิจัยแบบมี ส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ความรู้เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงครามคือ 1) บริบทที่บ้านลาดเป้ง 2) มะพร้าวที่บ้านลาดเป้งมี 3 สายพันธุ์คือ พันธุ์สุริยา หรือพันธุ์สินหา พันธุ์สายบัว และพันธุ์เที่ยงบ้อง ประโยชน์ส่วนต่างๆ ของมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ได้แก่ ยอดมะพร้าว น้ำหวานจากช่อดอกมะพร้าว เนื้อมะพร้าว กะลา เปลือก ใบมะพร้าว หรือทางมะพร้าว ก้านทางมะพร้าว ท้องมะพร้าว ลำต้นของมะพร้าว และ 3) ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ได้แก่ น้ำตาลมะพร้าว เครื่องจักสานจากก้านมะพร้าว และอาหารพื้นบ้านจากมะพร้าว

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ของโรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วยคือ หน่วยที่ 1 บริบทบ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 2 การทำน้ำตาลมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 3 การทำเครื่องจักสานจากก้านมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 4 การทำอาหารพื้นบ้านจากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง หน่วยที่ 5 มารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น และ หน่วยที่ 6 คุณธรรมในการประกอบอาชีพ ผลการทดลองใช้หลักสูตร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.68 ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุป

จากปัญหาผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ ที่ยังมีระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นโดยผลการสอบการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (ONET) จึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้วยแนวคิดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือวัดและประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลหลักสูตร และ 7) การปรับปรุงพัฒนา

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลัง (the pretest-posttest, one group design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 861 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 126 คน ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
1.	วัดเกตการาม	62	8	
2.	วัดแก่นจันทร์	181	33	
3.	คลองตาจำ	52	2	
4.	วัดเจริญสุขาราม	92	11	
5.	วัดตรีจันทาวัดนาราม	124	17	
6.	วัดบางสะแก	39	8	
7.	วัดปราโมทย์	120	17	
8.	ศาลแม่อากาศ	31	4	
9.	อนุบาลวัดเกาะใหญ่	160	26	
	รวม	861	126	

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ดังนี้

1. จัดทำโครงร่างการวิจัยเพื่อขอรับการอนุมัติงบประมาณ

2. เมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณแล้ว ผู้วิจัยนำโครงร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านหลักสูตรและการสอน 1 คน ด้านการสอนภาษาอังกฤษ 1 คน และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามที่รับผิดชอบวิชาภาษาต่างประเทศ ตรวจสอบ

3. จัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่เพื่อชี้แจงโครงการและแต่งตั้งคณะทำงาน
4. ประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำร่างหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. นำหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
6. จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 15 คน ประกอบด้วยตัวแทนผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และคณะทำงาน จำนวน 9 คน
7. นำหลักสูตรและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนวัดบางน้อย
8. วิเคราะห์ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ (Tryout) แล้วปรับปรุงหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
9. จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน 9 โรงเรียน
10. นำหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
11. เก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปผล
12. จัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์
13. นำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
14. นำส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อสถาบันวิจัย และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ประกอบด้วย 1) หลักสูตรท้องถิ่น 2) เอกสารประกอบหลักสูตร และ 3) เครื่องมือวัดและประเมินผล มีรายละเอียดการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. จัดประชุมแบบสนทนากลุ่ม โดยการจัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 เพื่อกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร ดังเช่น จุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรเป็น 6 หน่วย ประกอบด้วย 1) วัดเจริญสุขาราม 2) ค่ายบางกุ้ง 3) สัมโบ 4) มะพร้าว 5) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และ 6) น้ำหมักชีวภาพ รวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร จำนวน 9 คน

2. จัดประชุมคณะทำงานเพื่อสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ณ โรงเรียนวัดแก่นจันทน์ ที่ประชุมได้พิจารณาเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับผลผลิตของท้องถิ่น และมีวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วมอบหมายให้ทีมงานที่มีความพร้อมไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหา และเครื่องมือวัดและประเมินผล

3. เมื่อคณะทำงานได้ช่วยกันจัดทำหลักสูตร เอกสารประกอบและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of item objective congruence) ประกอบด้วย การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนและหลัง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทั้งหลักสูตรท้องถิ่น และแบบทดสอบก่อนและหลัง มีความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่าระหว่าง 0.67 – 1.00

4. หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน และครูโรงเรียนวัดบางน้อย จำนวน 32 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวน 32 คน ผลการทดลองใช้พบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ .86 ส่วนแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

5. ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้หลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไปปรับปรุง ซึ่งปัญหาสำคัญคือ เอกสารประกอบ และแบบทดสอบใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษค่อนข้างยาก ไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือจากคณะครูศาสตร์ เพื่อแจ้งไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และประธานกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์และการประสานงานในการดำเนินงานวิจัย

2. หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้หลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไปปรับปรุงแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวมถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะทำงานของกลุ่มเครือข่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตอนการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทุกขั้นตอนและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้คือ

1. การวิเคราะห์ผลการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยนำผลจากการทดสอบก่อนและหลังมาวิเคราะห์ค่าความแตกต่างโดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (t-tests for paired samples) ด้วยค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) นำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ เบสต์ (Best, 1981, p. 182) ดังนี้

1.00 – 1.50 หมายถึง ควรปรับปรุง

1.51 – 2.50 หมายถึง พอใช้

2.51 – 3.00 หมายถึง ดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตร

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รายงานได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	องศาอิสระ
t	แทน	ผลการทดสอบค่า t
Sig.	แทน	ค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปรากฏว่า

1. การจัดโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ของดีบางคนที่ ของกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ประกอบด้วยหลักการ คำอธิบาย รายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล (ภาคผนวก จ)

2. สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม แบ่งเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) วัดเจริญสุขาราม 2) ค่ายบางกุ้ง 3) สัมโอ 4) มะพร้าว 5) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และ 6) น้ำหมักชีวภาพ

3. การจัดทำแผนการเรียนรู้ประกอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม กำหนดเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม

เมื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นโดยการประชุมแบบสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร เอกสารประกอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ประกอบด้วยตัวแทนผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และคณะทำงาน จำนวน 9 คน ได้แก่

1. นางสาวอรพิน ภิญโญภาวศุทธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแก่นจันทน์
ประธานกลุ่มเครือข่ายบางคนที่
2. นางชุติมา แสงกระจ่าง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตรีจินดาพัฒนาราม
3. นางกาญจนา อาทยะกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางสะแก
4. นางยุพิน จันทร์เอียง	ครูโรงเรียนวัดแก่นจันทน์
5. นางสาวปราณี รุขะจี	ครูโรงเรียนวัดปราโมทย์
6. นางสิริมน อันวงษา	ครูโรงเรียนอนุบาลวัดเกาะใหญ่
7. นางสมพิศ สีนธุมาศ	ครูโรงเรียนวัดเจริญสุขาราม
8. นางวิไลรักษ์ พัดศรีเรือง	ข้าราชการบำนาญ
8. นางสุภัทรา ภมร	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ผลการประชุมได้พิจารณาว่าหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง

ตอนที่ 3 ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้

การศึกษาผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้ ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

รายละเอียดของผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

การนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้ ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนและหลัง เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า ที่ ก่อนและหลังเรียนด้วย (t-tests for paired samples) ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนและหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

	จำนวน นักเรียน (n)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	df	t	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	110	24.18	2.27	109	32.031	.000**
คะแนนหลังเรียน	110	26.27	2.14			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้ ได้ค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 24.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.27 ค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 26.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.14 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 109 ค่าที่ เท่ากับ 32.031 ค่า Sig. เท่ากับ .000 แสดงให้เห็นว่า ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

การนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้ ผู้วิจัยได้เก็บ รวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของจำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่กำหนด ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น	2.59	.55	ดี
2	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	2.55	.58	ดี
3	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	2.54	.62	ดี
4	ระยะเวลาตลอดหลักสูตรสอดคล้องกับจำนวนหน่วย และเนื้อหาทั้งหมด	2.50	.62	พอใช้
5	ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและ เนื้อหา	2.59	.68	ดี
6	คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุ องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ ที่ต้องการและ ครอบคลุมตัวชี้วัด	2.41	.68	พอใช้
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	2.32	.64	พอใช้
8	มีการวางแผนออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการ เรียนรู้	2.35	.64	พอใช้
9	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่ สำคัญ และสมบูรณ์	2.44	.64	พอใช้
10	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	2.33	.64	พอใช้
	รวม	2.46	.46	พอใช้

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.46$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกได้แก่ ทัศนคติที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.59$, 0.55) ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหา ($\bar{X} = 2.59$, $SD = 0.68$) และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{X} = 2.55$, $SD = 0.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 2.32$, $SD = 0.64$)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

การนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้ ใช้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียนชุมชน ท้องถิ่น	2.22	.67	พอใช้
2	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	2.11	.78	พอใช้
3	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	2.44	.73	พอใช้
4	ระยะเวลารวมตลอดหลักสูตรสอดคล้องกับจำนวนหน่วยและเนื้อหาทั้งหมด	2.11	.78	พอใช้
5	ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหา	2.33	.87	พอใช้
6	คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่ต้องการและครอบคลุมตัวชี้วัด	1.44	.53	ควรปรับปรุง
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	1.67	.71	พอใช้
8	มีการวางแผนออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้	1.67	.50	พอใช้
9	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่สำคัญ และสมบูรณ์	1.44	.53	ควรปรับปรุง
10	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.56	.73	พอใช้
	รวม	1.90	.49	พอใช้

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.90$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{X} = 2.44$, $SD = 0.73$) ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหา ($\bar{X} = 2.33$, $SD = 0.87$) และวิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียนชุมชน ท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.22$, $SD = 0.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุ องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ ที่ต้องการและครอบคลุมตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่สำคัญ และสมบูรณ์ ($\bar{X} = 1.44$, $SD = 0.53$) อยู่ในระดับควรปรับปรุง

ปัญหา หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากข้อคำถามปลายเปิดท้ายแบบสอบถาม มีกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียน

1.1 ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าเอกสารประกอบการสอนภาษาอังกฤษใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษค่อนข้างยาก สมควรใช้คำศัพท์ให้ง่ายขึ้น

1.2 ข้อทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลน้อยไป ควรมีข้อคำถามมากกว่านี้

2. ครู

2.1 ระยะเวลาของหลักสูตรควรปรับให้มากขึ้นทั้งในภาพรวม และในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำสู่การสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะของการวิจัย ดังนี้

สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปรากฏว่า

1.1 การจัดโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ของดีบางคนที่ ของกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ประกอบด้วยหลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

1.2 สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม แบ่งเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) วัดเจริณสุขาราม 2) ค่ายบางกุ้ง 3) สัมโอ 4) มะพร้าว 5) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และ 6) น้ำหมักชีวภาพ

1.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้ประกอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กำหนดเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง

2. ผลการตรวจสอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง

3. ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้พบว่า การทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกอยู่ในระดับดี ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น 2) ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหา และ 3) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อยสามลำดับแรกได้แก่ 1)คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและ เนื้อหา และ 3) วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุ องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะ ที่ต้องการและครอบคลุมตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบ ตามองค์ประกอบที่สำคัญ และสมบูรณ์ อยู่ในระดับควรปรับปรุง

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ของดีบางคนที่ ของ กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการ การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการพัฒนาหลักสูตรซึ่งกำหนดโครงสร้าง ตามที่ ชำรง บัวศรี (2542, หน้า 10) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 6 ประการคือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) จุดประสงค์การเรียนการสอน 3) เนื้อหาสาระ ประสพการณ์ 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และ 6) การประเมินผล ส่วน บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า ควรมี องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบคือ 1) จุดหมายหรือจุดประสงค์ 2) สาระความรู้ประสพการณ์ 3) กระบวนการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผล และชนัท ธาตุทอง, 2550, หน้า 10 – 11) ที่สรุป ได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรควรมีอย่างน้อย 4 ประการคือ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหาวิชา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปญญา สังขนันท์ (2560, หน้าบทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ของ โรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น มี 12 องค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สาระการเรียนรู้และมาตรฐาน 7) โครงสร้าง 8) คำอธิบายรายวิชา 9) หน่วยการเรียนรู้ 10) แนวการจัดการเรียนรู้ 11) สื่อและแหล่ง การเรียนรู้ และ 12) การวัดผลและประเมินผล

2. ผลการตรวจสอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย บางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ ได้จริงนั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำหลักสูตรมีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และมีการ กำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาใช้จัดทำหลักสูตรตรงกับสาระการเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ปญญา สังขนันท์ (2560, หน้า 112) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง

ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้ง ของโรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงครามไปใช้พบว่า การทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นอาจเนื่องมาจาก หลักสูตรท้องถิ่นได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยเนื้อหาที่อยู่ในพื้นที่ของอำเภอบางคนที่ ทำให้นักเรียนเคยรู้จักหรือได้ยินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ มาแล้วในระดับหนึ่ง นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับทฤษฎีสนามของ ธอร์นดิค (Thorndike, อ้างถึงใน ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548, หน้า 77) เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและสิ่งตอบสนอง โดยกฎเกี่ยวกับการฝึกหัดคือ ถ้ามีการฝึกหัดทบทวนบ่อยๆ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น และกฎแห่งการใช้คือนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีโอกาสใช้อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดสายใจ ชาญณรงค์ (2540, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในหมวดคำศัพท์ คำนาม คำกริยาวิเศษณ์ คำกริยา และคำแสดงการถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเป็ด จังหวัดขอนแก่น จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบ หลังการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้สูงกว่าร้อยละ 60 และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ผลการวิจัยของ เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์ (2549, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อ33101) โรงเรียนปากท่อพิทยาคม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านสูงกว่าก่อน การใช้แบบฝึกเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ อิทธิเดช น้อยไม้ (2545, หน้าบทคัดย่อ) ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าก่อนการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ นั้นอาจเนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่นที่ พัฒนาขึ้นแม้จะผ่านการทดลองใช้ (Tryout) มาแล้ว แต่หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่ใช้เนื้อหา การเรียนเกี่ยวกับเรื่องในท้องถิ่น แต่อาศัยเอกสารประกอบการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียน ได้รับความรู้ทั้งในเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น และได้รับการพัฒนาทางด้านภาษาอังกฤษด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์ (2549, หน้า 108) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึก เสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 (อ33101) โรงเรียนปากท่อพิทยาคม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดที่ดีเห็นต่อแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นโดย ใช้เอกสารจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา นั้นอาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาบางอย่าง ซึ่งถ้าจะดำเนินการให้ได้ผลมากกว่านี้ นักเรียนจำเป็นต้องเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ที่อยู่นอกโรงเรียนซึ่งทำให้ใช้เวลาในการเรียนมากขึ้นกว่าปกติ และบางกิจกรรมมีความยาก เช่น น้ำหมักชีวภาพ จึงไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นราธิป เอกสินธุ์ (2557, หน้า 112) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ต็อก (MIA) ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ต็อก (MIA) โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ นั้นอาจเนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่นร่างขึ้นโดยมีส่วนร่วมของครูที่สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ใช้ผลผลิตหลักของตำบล หรือสถานที่สำคัญของท้องถิ่นมาใช้ในการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร รวมถึงการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรก็เลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จริงๆ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชญา ศรีเรืองฤทธิ์, ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ และณัชชา หุมนานา (2552) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทย ที่พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับมากที่สุด

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่ต้องการและครอบคลุมตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่สำคัญ และสมบูรณ์ อยู่ในระดับควรปรับปรุง อาจเนื่องมาจากการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้อาจความความละเอียด กิจกรรมการเรียนรู้บางอย่างต้องใช้เวลาอันจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบถ้วน กิจกรรมบางอย่างจึงต้องใช้การสาธิต หรือการดูจากภาพแทนการลงมือปฏิบัติ จึงทำให้นักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติครบทุกกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชญา ศรีเรืองฤทธิ์, ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ และณัชชา หุมนานา (2552) ที่กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา นั้นผู้วิจัยได้นำปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากขึ้น โดยอาจต้องเพิ่มเวลาที่ใช้ในหลักสูตรทั้งโดยรวมและโดยรายหน่วยการเรียนรู้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่นในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุ องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่ต้องการ และครอบคลุมตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่สำคัญ และสมบูรณ์อยู่ในระดับควรปรับปรุงนั้น ผู้วิจัยได้เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเพิ่มเวลาของหลักสูตร

3. จากการสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขจากข้อคำถามปลายเปิดท้ายแบบสอบถามที่สรุปว่า ระยะเวลาของหลักสูตรควรปรับให้มากขึ้นทั้งในภาพรวม และในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น เนื่องจากเนื้อหาที่ต้องเรียนเป็นภาษาอังกฤษต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก และบางเนื้อหามีคำศัพท์ค่อนข้างยาก การพัฒนาหลักสูตรครั้งต่อไปจึงควรเลือกเนื้อหาที่ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สังคมศึกษา
2. ควรศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นในเชิงบูรณาการ เช่น หลักสูตรมะพร้าว สัมโอ หรือพีชในท้องถิ่น เช่น กล้วย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2539). รายงานการวิจัยเพื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ฉันท ชาติทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2543). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิควิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: หลักพิมพ์.
- চার্জ ব্রহ্ম. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- นราธิป เอกสินธุ์. (2557). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิคม ชมพูหลง. (2544). การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญญา สังขนันท์. (2560). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวที่บ้านลาดเป้งของโรงเรียนวัดลาดเป้ง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ประกอบ มณีโรจน์. (2554). หลักสูตรสถานศึกษา : หลักสูตรท้องถิ่น : สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น “อะไร ทำไม อย่างไร”. สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2.
- พนิต เข้มทอง. (2541). “วัตถุประสงค์ทางการศึกษา : การเขียนและการจำแนก” ใน เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรกลยุทธ์การฝึกอบรมแนวใหม่ แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2548). ทักษะ 5 C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2543). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2540). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สังัด อุทรานันท์. (2535). พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดสายใจ ชาญณรงค์. (2540). การพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์. (2549). การพัฒนาแบบฝึกเสริมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักสูตร
ท้องถิ่นโดยใช้เอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อ33101) โรงเรียน
ปากท่อพิทยาคม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัญญา ศรีเรืองฤทธิ์, ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ และณัชชา หุมนาน. (2552). รายงานการวิจัยการพัฒนา
หลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์.
- อมรศรี แสงส่องฟ้า. (2553). การสร้างและฝึกอบรมเรื่องการสอนภาษาอังกฤษเป็น
ภาษาต่างประเทศเพื่อการเสริมสร้างความรู้และทักษะปฏิบัติการทดสอบและการวัดผล
ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อำนาจ จันทรแป้น. (2532). การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีการปฏิบัติระดับโรงเรียน. เชียงใหม่:
ส.ทรัพย์การพิมพ์.
- อิทธิเดช น้อยไม้. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาษาอังกฤษ

- Beauchamp, C. (1984). A Curriculum Theory. 4th ed. Boston: Peacock Publisher.
- Best, J. W. (1981). Research in Education. 4th ed. New Jersey: Prentice – Hall.
- Cronbach, L. J. (1978). Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper
& Row Publishers.
- Good, C. V. (1973). Dictionary of Education. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Oliva, P. F. (1992). Developing the Curriculum. 3rd ed. New York: Harper Collins
Publishers.

- Saylor, J. G., & Alexander, W. M. (1974). *Planning Curriculum for Schools*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Saylor, J. G., Alexander W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. 4th ed. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Sowell, E. J. (1996). *Curriculum an Integrative Introduction*. New Jersey: Prentice Hall.
- Taba, H. (1974). *Curriculum Development: Theory and Practice*. 4th ed. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tanner, D. & Tanner L. N. (1980). *Curriculum Development into Practice*. 2nd ed. New York: McMillan Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0555.11/ ว326

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
76000

28 เมษายน 2558

เรื่อง ขออนุญาตดำเนินการวิจัยในโรงเรียน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ด้วย ดร.อภิชาติ เลื่อนนันท์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รับทุนอุดหนุนเพื่อทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอยู่ในโรงเรียนสังกัดของท่านนั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จึงขออนุญาตให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการวิจัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ ซึ่งจะบังเกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดี

โทร. 0-3249-3300 ต่อ 1200, 1201

โทรสาร 0-3249-3267

ที่ ศธ 0555.11/ ว326

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
76000

28 เมษายน 2558

เรื่อง ขออนุญาตดำเนินการวิจัยในโรงเรียน

เรียน ประธานกลุ่มเครือข่ายบางคนที่

ด้วย ดร.อภิชาติ เสนะนันท์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รับ
ทุนอุดหนุนเพื่อทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ
นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอยู่ในโรงเรียนสังกัดของท่านนั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จึงขออนุญาตให้บุคคลดังกล่าว
ดำเนินการวิจัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ ซึ่งจะบังเกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิญญา ทองนิล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดี

โทร. 0-3249-3300 ต่อ 1200, 1201

โทรสาร 0-3249-3267

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ของดีบางคนที่
เวลา 30 นาที คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบทั้งหมดมีจำนวน 30 ข้อ
2. ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรข้อคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวในกระดาษคำตอบ

1. Where is not Wat Charern Sukharam Worawihan located?
 - a. Damnern Saduak.
 - b. Bang Nok Kwaek.
 - c. BangKhontee.
 - d. Samutsongkhram.
2. What the era Luang Pho To *Buddha statue* was build?
 - a. Sukhothai.
 - b. Ayudhaya.
 - c. Thonburi.
 - d. Rattakosin.
3. What is the lenght of Damnern Saduak canal?
 - a. 17.8 kilometers.
 - b. 20.8 kilometers.
 - c. 35.8 kilometers.
 - d. 42.6 kilometers.
4. Whose bombs destroyed Bang Nok Kwaek Dam in World War 2?
 - a. Japan.
 - b. Allies.
 - c. Thailand
 - d. None is correct.
5. What choice is correct for Matcha Park?
 - a. There are more than ten thousands of fishes.
 - b. The fish mostly are silver carp and gold carp.
 - c. When the travelers feed them, a lot of fish will appear.
 - d. All are correct.

6. Where is Bang Kung Camp located?
 - a. Damnern Saduak.
 - b. Bang Kung sub-ditric.
 - c. Bang Nok Kwaek.
 - d. Rong Heeb.
7. What the era Bang Kung Camp was restored?
 - a. Sukhothai.
 - b. Ayudhaya.
 - c. Thonburi.
 - d. Rattakosin.
8. What are not there in the area of Bang Kung Camp?
 - a. Prok Pho Buddhist temple.
 - b. Luang Pho Nil Manee.
 - c. Luang Pho Dam.
 - d. Luang Pho To.
9. Who protected enemies?
 - a. King Taksin.
 - b. Thai troops.
 - c. King Rama 1.
 - d. Chinese troops.
10. Why Wat Bang Kung is well-known temple.
 - a. Ancient temple
 - b. One of the Unseen Thailand.
 - c. The camp was protected by Chinese troops.
 - d. All are correct.
11. From the above article, what is the economic fruit of Samutsongkhram province?
 - a. Coconut.
 - b. Pomelo.
 - c. Orange.
 - d. Banana.

12. What is not the feature of pomelo from the article?
- a. Sweet-sour.
 - b. Large
 - c. Round.
 - d. Porous.
13. How can we select the breed of pomelo?
- a. Steady Fruitful.
 - b. Good taste.
 - c. No insect harmful.
 - d. All are correct.
14. In planting of pomelo, what is the depth and large of hole?
- a. 6 meters.
 - b. 6 centimeters.
 - c. 50 meters.
 - d. 50 centimeters.
15. What sentence is not the benefit of tree pruning?
- a. Well drained.
 - b. Protect the insect.
 - c. Convenient to maintenance.
 - d. Higher productivity.
16. Why coconut is well plant in Bangkhonhi.?
- a. There is full of mineral salt.
 - b. There is a good water supply throughout the year
 - c. There is cold weather all year.
 - d. All are correct.
17. What is the suitable pH for coconut planting?
- a. 5.6 - 6.0
 - b. 6.0 - 6.4
 - c. 6.4 - 7.0
 - d. 7.0 - 7.4

18. What is not the benefit from coconut?
- a. To make mattress.
 - b. To make coconut oil.
 - c. To use it for cosmetic.
 - d. To make roof.
19. What is the benefit from coconut oil in this passage?
- a. For cooking.
 - b. Be used for handicraft.
 - c. To used for home decorating.
 - d. None is correct.
20. Which part of coconut we use to do the mat?
- a. Coconut leaves.
 - b. Coconut fiber.
 - c. Coconut oil.
 - d. Coconut shell.
21. What of the first step making the cold-pressed coconut oil?
- a. Squeezing the from scraped coconut.
 - b. Mix coconut milk with water.
 - c. Filter the coconut milk.
 - d. None is correct.
22. Which choice is correct about cold-pressed coconut oil.
- a. the gardeners earn money.
 - b. It is a *local* product.
 - c. Used for many purposes.
 - d. All are correct.
23. When the cold-pressed coconut oil will be useable?
- a. The oil will be crystal clear.
 - b. After put it in warm water.
 - c. A crystal clear oil will float on the top.
 - d. There is no presence bubble.

24. What product that cold-pressed coconut oil cannot be used?
- a. Hair treatment before washing.
 - b. Prevent the dark circles.
 - c. Change hair color.
 - d. Anti – dandruff and hair fall control.
25. Which choice is not correct about Cold – pressed coconut oil?
- a. Cold – pressed coconut oil is fat acid.
 - b. It is not useful
 - c. It is not favorite by people.
 - d. It is useless product.
26. What is the useful of Using of bio-fermented juice?
- a. The soil will be better.
 - b. The insect can be not harmful.
 - c. It is difficult to produce.
 - d. We cannot use bio-fermented juice with all kinds of plants.
27. What is not the Materials to product bio-fermented juice?
- a. Fruits or vegetables.
 - b. Sugar.
 - c. Plastic bucket
 - d. Water.
28. From the step:
1. Mix brown sugar or sugar with chopped vegetables or fruits.
 2. Put the mixture in the bucket.
 3. Chop the fresh fruits and vegetables.
- Please order correct step.
- a. 1 - 2 - 3
 - b. 2 - 1 - 3
 - c. 3 - 1 - 2
 - d. 3 - 2 - 1

29. How much the Fruits or vegetables for product a time?

- a. 1 Kg.
- b. 2 Kg.
- c. 3 Kg.
- d. 4 Kg.

30. Which choice is not correct to use bio-fermented juice?

- a. Drop to the plant directly.
- b. Mix 2 spoons of bio-fermented juice with 20 liters of water.
- c. Pour on the leaves of plant.
- d. Spray in the evening every 7-15 days.

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สร้างขึ้นเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น

2. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินหลักสูตรท้องถิ่นตามสภาพที่เป็นจริงที่สอดคล้องกับ ระดับคุณภาพ 3 ระดับ โดยมีความหมาย ดังนี้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง เนื่องจากมีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติในระดับน้อยหรือมีความสอดคล้อง ถูกต่อน้อย

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้ เนื่องจากมีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติในระดับปานกลางหรือมีความสอดคล้อง ถูกต้องปานกลาง

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี เนื่องจากมีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติในระดับมากหรือมีความสอดคล้อง ถูกต้องมาก

3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ครู

() นักเรียน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	3	2	1	
1. วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น				
2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551				
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551				
4. ระยะเวลาตลอดหลักสูตรสอดคล้องกับจำนวนหน่วยและเนื้อหาทั้งหมด				
5. ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและเนื้อหา				
6. คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่ต้องการและครอบคลุมตัวชี้วัด				
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา				
8. มีการวางแผนออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้				
9. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่สำคัญ และสมบูรณ์				
10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร				

ปัญหา หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบ

ผลการตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบ

การตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบ

ผู้รายงานได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงของแบบทดสอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ดังนี้

1.1 แบบทดสอบ

หน่วยที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
1. วัดเจริณสุขาราม	1. Where is not Wat Charern Sukharam Worawihan located? a. Damnern Saduak. b. Bang Nok Kwaek. c. BangKhontee. d. Samutsongkhram.	+1	+1	+1	1.00
	2. What the era Luang Pho To <i>Buddha statue</i> was build? a. Sukhothai. b. Ayudhaya. c. Thonburi. d. Rattakosin.	+1	+1	+1	1.00
	3. What is the lenght of Damnern Saduak canal? a. 17.8 kilometers. b. 20.8 kilometers. c. 35.8 kilometers. d. 42.6 kilometers.	+1	+1	+1	1.00
	4. Whose bombs destroyed Bang Nok Kwaek Dam in World War 2? a. Japan. b. Allies. c. Thailand d. None is correct.	+1	+1	+1	1.00

หน่วยที่	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที			ค่า IOC
		1	2	3	
	5. What choice is correct for Matcha Park? a. There are more than ten thousands of fishes. b. The fish mostly are silver carp and gold carp. c. When the travelers feed them, a lot of fish will appear. d. All are correct.	+1	+1	+1	1.00
2. ค่ายบางกุ้ง	6. Where is not Wat Charern Sukharam Worawihan located? a. Damnern Saduak. b. Bang Kung sub-ditric. c. Bang Nok Kwaek. d. Rong Heeb.	+1	+1	+1	1.00
	7. What the era Bang Kung Camp was restored? a. Sukhothai. b. Ayudhaya. c. Thonburi. d. Rattakosin.	+1	+1	+1	1.00
	8. What are not there in the area of Bang Kung Camp? a. Prok Pho Buddhist temple. b. Luang Pho Nil Manee. c. Luang Pho Dam. d. Luang Pho To.	+1	+1	+1	1.00
	9. Who protected enemies? a. King Taksin. b. Thai troops. c. King Rama 1. d. Chinese troops.	+1	+1	+1	1.00

หน่วยที่	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
	10. Why Wat Bang Kung is well-known temple. a. Ancient temple b. One of the Unseen Thailand. c. The camp was protected by Chinese troops. d. All are correct.	+1	+1	+1	1.00
3. ส้มโอ	11. From the above article, what is the economic fruit of Samutsongkhram province? a. Coconut. b. Pomelo. c. Orange. d. Banana.	+1	+1	+1	1.00
	12. What is not the feature of pomelo from the article? a. Sweet-sour. b. Large c. Round. d. Porous.	+1	+1	+1	1.00
	13. How can we select the breed of pomelo? a. Steady Fruitful. b. Good taste. c. No insect harmful. d. All are correct.	+1	+1	+1	1.00
	14. In planting of pomelo, what is the depth and large of hole? a. 6 meters. b. 6 centimeters. c. 50 meters. d. 50 centimeters.	+1	+1	+1	1.00

หน่วยที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
	15. What sentence is not the benefit of tree pruning? a. Well drained. b. Protect the insect. c. Convenient to maintenance. d. Higher productivity.	+1	+1	+1	1.00
4. มะพร้าว	16. Why coconut is well plant in Bangkhonhi? a. There is full of mineral salt. b. There is a good water supply throughout the year c. There is cold weather all year. d. All are correct.	+1	+1	+1	1.00
	17. What is the suitable pH for coconut planting? a. 5.6 - 6.0 b. 6.0 – 6.4 c. 6.4 – 7.0 d. 7.0 – 7.4	+1	+1	+1	1.00
	18. What is not the benefit from coconut? a. To make mattress. b. To make coconut oil. c. To use it for cosmetic. d. To make roof.	+1	+1	+1	1.00
	19. What is the benefit from coconut oil in this passage? a. For cooking. b. Be used for handicraft. c. To used for home decorating. d. None is correct.	+1	+1	+1	1.00

หน่วยที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
	20. Which part of coconut we use to do the mat? a. Coconut leaves. b. Coconut fiber. c. Coconut oil. d. Coconut shell.	+1	+1	+1	1.00
5. น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	21. What of the first step making the cold-pressed coconut oil? a. Squeezing the from scraped coconut. b. Mix coconut milk with water. c. Filter the coconut milk. d. None is correct.	0	+1	+1	0.67
	22. Which choice is correct about cold-pressed coconut oil. a. the gardeners earn money. b. It is a <i>local</i> product. c. Used for many purposes. d. All are correct.	+1	+1	+1	1.00
	23. When the cold-pressed coconut oil will be useable? a. The oil will be crystal clear. b. After put it in warm water. c. A crystal clear oil will float on the top. d. There is no presence bubble.	0	+1	+1	0.67
	24. What product that cold-pressed coconut oil cannot be used? a. Hair treatment before washing. b. Prevent the dark circles. c. Change hair color. d. Anti – dandruff and hair fall control.	+1	+1	+1	1.00

หน่วยที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
	25. Which choice is not correct about Cold – pressed coconut oil? a. Cold – pressed coconut oil is fat acid. b. It is not useful c. It is not favorite by people. d. It is useless product.	+1	+1	+1	1.00
6. น้ำหมักชีวภาพ	26. What is the useful of Using of bio-fermented juice? a. The soil will be better. b. The insect can be not harmful. c. It is difficult to produce. d. We cannot use bio-fermented juice with all kinds of plants.	+1	+1	+1	1.00
	27. What is not the Materials to product bio-fermented juice? a. Fruits or vegetables. b. Sugar. c. Plastic bucket d. Water.	+1	+1	+1	1.00
	28. From the step: 1. Mix brown sugar or sugar with chopped vegetables or fruits. 2. Put the mixture in the bucket. 3. Chop the fresh fruits and vegetables. Please order correct step. a. 1 - 2 - 3 b. 2 - 1 - 3 c. 3 - 1 - 2 d. 3 - 2 - 1	+1	+1	+1	1.00

หน่วยที่	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
	29. How much the Fruits or vegetables for product a time? a. 1 Kg. b. 2 Kg. c. 3 Kg. d. 4 Kg.	+1	+1	+1	1.00
	30. Which choice is not correct to use bio-fermented juice? a. Drop to the plant directly. b. Mix 2 spoons of bio-fermented juice with 20 liters of water. c. Pour on the leaves of plant. d. Spray in the evening every 7-15 days.	+1	+1	+1	1.00

1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนการอ่าน
จับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ข้อที่	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
		1	2	3	
1	วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00
2	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	+1	+1	+1	1.00
3	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	+1	+1	+1	1.00
4	ระยะเวลาตลอดหลักสูตรสอดคล้องกับจำนวนหน่วย และเนื้อหาทั้งหมด	+1	+1	+1	1.00
5	ระยะเวลาในแต่ละหน่วยเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและ เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
6	คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นความเรียงโดยระบุ องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ ที่ต้องการและ ครอบคลุมตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
8	มีการวางแผนออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
9	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบตามองค์ประกอบที่ สำคัญ และสมบูรณ์	+1	+1	+1	1.00
10	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00

ภาคผนวก ง
การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดผลการใช้ชุดการสอน ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	15.6000	39.7655	.6054	.8447
VAR00002	15.6333	40.0333	.5571	.8461
VAR00003	15.6667	40.9195	.4134	.8502
VAR00004	15.6333	40.7920	.4348	.8496
VAR00005	15.6000	40.3862	.5038	.8476
VAR00006	15.5333	41.7747	.2924	.8536
VAR00007	15.5667	41.3575	.3530	.8519
VAR00008	15.6333	40.7230	.4458	.8493
VAR00009	15.6667	40.3678	.5016	.8477
VAR00010	15.7000	40.4931	.4827	.8482
VAR00011	15.6667	40.6437	.4573	.8490
VAR00012	15.6333	40.3782	.5012	.8477
VAR00013	15.6333	40.5161	.4790	.8483
VAR00014	15.6333	40.6540	.4569	.8490
VAR00015	15.6000	41.8345	.2729	.8542
VAR00016	15.7333	41.5126	.3235	.8528
VAR00017	15.7000	41.5966	.3077	.8532
VAR00018	15.6667	41.8161	.2726	.8542
VAR00019	15.8000	42.2345	.2187	.8555
VAR00020	15.6333	41.1368	.3800	.8512
VAR00021	15.4667	42.4644	.1953	.8560
VAR00022	15.5333	41.9126	.2702	.8542
VAR00023	15.6000	41.3517	.3490	.8520
VAR00024	15.6000	41.2828	.3599	.8517
VAR00025	15.6000	41.8345	.2729	.8542
VAR00026	15.6333	41.8954	.2611	.8545
VAR00027	15.6000	41.7655	.2837	.8539
VAR00028	15.5667	42.1161	.2325	.8552
VAR00029	15.6000	41.6276	.3054	.8533
VAR00030	15.7000	40.7000	.4495	.8492

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .8556

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและครู

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	24.9333	5.5816	.7977	.8076
VAR00002	25.1333	5.4989	.4272	.8311
VAR00003	25.1667	5.3161	.4974	.8241
VAR00004	25.0000	5.3103	.7358	.8031
VAR00005	25.0333	5.2747	.6800	.8061
VAR00006	25.0333	5.2747	.6800	.8061
VAR00007	25.0667	5.3057	.6035	.8126
VAR00008	25.3000	5.8034	.2244	.8565
VAR00009	25.1000	5.5414	.4325	.8298
VAR00010	25.0333	5.5506	.5084	.8219

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 10

Alpha = .8434

ภาคผนวก จ
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ของดีบางคนที่

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ของดีบางคนที่

หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ของดีบางคนที่ ของกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ประกอบด้วยหลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หลักการ

หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ของดีบางคนที่ ของกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วิสัยทัศน์

หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ของดีบางคนที่ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับของ ดีที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ และร่วมกันรักษาไว้ให้คงอยู่ สามารถนำความรู้ไปสู่การประกอบ อาชีพ รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ และการประชาสัมพันธ์แหล่ง เรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับของดีบางคนที่
2. มีเจตคติที่ดีต่อ
3. เชื่อมโยงการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นนี้ ได้แก่

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น
2. รู้จักการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
3. รักความเป็นไทย ภูมิใจในวิถีชีวิตของท้องถิ่น
4. มุ่งมั่นในการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปราย และสามารถอธิบายแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ 1) วัดเจริณสุขาราม 2) ค่ายบางกุ้ง 3) สัมโ 4) มะพร้าว 5) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และ 6) น้ำหมักชีวภาพ

แนวการสอนหลักสูตรท้องถิ่น

แนวการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ของดีบางคนที่ กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ประกอบด้วยสาระสำคัญ เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สาระสำคัญ

บางคนที่ เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสมุทรสงคราม เดิมชื่อ อำเภอสีหมื่น ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อในปี พ.ศ. 2457 มาเป็นชื่อ บางคนที อำเภอบางคนที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังนี้คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองสมุทรสงคราม ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภออัมพวาและทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอวัดเพลงและอำเภอเมืองราชบุรี

แบ่งเขตการปกครองย่อย เป็น 13 ตำบล 101 หมู่บ้าน ประกอบด้วย 1) กระจังงา มี 13 หมู่บ้าน 2) บางสะแก 7 หมู่บ้าน 3) บางยี่รงค์ 0 หมู่บ้าน 4) โรงหีบ 9 หมู่บ้าน 5) บางคนที่ 9 หมู่บ้าน 6) ดอนมะโนรา 8 หมู่บ้าน 7) บางพรม 8 หมู่บ้าน 8) บางกุ้ง 7 หมู่บ้าน 9) จอมปลวก 7 หมู่บ้าน 10) บางนกแขวก 7 หมู่บ้าน 11) ยายแพง 5 หมู่บ้าน 12) บางกระมื่อ 5 หมู่บ้าน และบ้านปรามไทย์ 6 หมู่บ้าน

มีสถาบันอุดมศึกษาของจังหวัดสมุทรสงครามหนึ่งแห่ง คือสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน เป็นสถาบันการศึกษาเอกชน ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2553

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ วัดเจริณสุขารามและอุทยานมัจฉา อาสนวิหารพระแม่บังเกิด ตลาดน้ำบางน้อย และค่ายบางกุ้ง

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน เช่น สวนลิ้นจี่ สวนส้มโอ สวนมะพร้าว การท่องเที่ยว และหัตถกรรม

เนื้อหา

จากการที่อำเภอบางคนที่ เป็นเมืองการเกษตรมาแต่โบราณ ทำให้ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางกสิกรรม ก่อนที่จะมีการหัตถกรรมพื้นบ้าน และการท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์และเป็นจุดเด่นของอำเภอบางคนที่ที่ให้นักท่องเที่ยวสนใจมาเที่ยวต่อเนื่องจากอำเภออัมพวา และสิ่งสำคัญที่มีอยู่ในอำเภอบางคนที่ ได้แก่ วัดเจริณสุขาราม ค่ายบางกุ้ง สัมโ มะพร้าว น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และน้ำหมักชีวภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนทราบและสามารถอธิบายเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่เป็นของดีบางคนที่ได้
2. สามารถลงมือปฏิบัติงานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่เป็นของดีบางคนที่ได้
3. สามารถสื่อสารแหล่งเรียนรู้ของดีบางคนที่เป็นภาษาอังกฤษได้
4. อธิบายคุณธรรมในการประกอบอาชีพและนำไปใช้ได้ถูกต้อง

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ของดีบางคนที่ มีหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย
เวลาเรียน 12 ชั่วโมง ดังนี้
หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
1. วัดเจริญสุขาราม	1. นักเรียนสามารถบอกสถานที่ตั้งของวัดเจริญสุขารามได้ 2. นักเรียนสามารถบอกสิ่งสำคัญในวัดเจริญสุขารามได้ 3. นักเรียนสามารถเล่าประวัติของวัดเจริญสุขารามได้	1. สถานที่ตั้งของวัดเจริญสุขาราม 2. สิ่งสำคัญในวัดเจริญสุขาราม 3. ประวัติของวัดเจริญสุขาราม	2
2. ค่ายบางกุ้ง	1. นักเรียนสามารถบอกสถานที่ตั้งของค่ายบางกุ้งได้ 2. นักเรียนสามารถบอกสิ่งสำคัญในค่ายบางกุ้งได้ 3. นักเรียนสามารถเล่าประวัติของค่ายบางกุ้งได้	1. สถานที่ตั้งของค่ายบางกุ้ง 2. สิ่งสำคัญในค่ายบางกุ้ง 3. ประวัติของค่ายบางกุ้ง	2
3. ส้มโอ	1. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของส้มโอได้ 2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของส้มโอได้ 3. นักเรียนสามารถบอกวิธีปลูกและดูแลรักษาส้มโอได้	1. ความสำคัญของส้มโอต่อท้องถิ่น 2. ลักษณะของส้มโอ 3. วิธีปลูกและดูแลรักษาส้มโอ	2
4. มะพร้าว	1. นักเรียนสามารถบอกวิธีปลูกและดูแลรักษามะพร้าวได้ 2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของมะพร้าวได้	1. วิธีปลูกและดูแลรักษา มะพร้าว 2. ประโยชน์ของมะพร้าว	2

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ชั่วโมง
5. น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	1. นักเรียนสามารถบอกวิธีทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นได้ 2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นได้	1. วิธีทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น 2. ประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	2
6. น้ำหมักชีวภาพ	1. นักเรียนสามารถบอกวิธีทำน้ำหมักชีวภาพได้ 2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์และวิธีใช้น้ำหมักชีวภาพได้	1. วิธีทำน้ำหมักชีวภาพ 2. ประโยชน์และวิธีใช้น้ำหมักชีวภาพ	2

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 วัดเจริญสุขาราม

1. ครูนำภาพที่เกี่ยวข้องกับวัดเจริญสุขาราม ให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และตอบคำถาม
2. ครูให้นักเรียนที่เคยไปวัดเจริญสุขารามเล่าถึงประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
3. สรุปรื้อหาและสิ่งสำคัญที่มีอยู่ในวัดเจริญสุขาราม
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วทำกิจกรรมประกอบการสอน
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
6. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 1

กิจกรรมที่ 2 ค่ายบางกุ้ง

1. ครูนำภาพที่เกี่ยวข้องกับค่ายบางกุ้ง ให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และตอบคำถาม
2. ครูให้นักเรียนที่เคยไปค่ายบางกุ้งเล่าถึงประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
3. สรุปรื้อหาและสิ่งสำคัญที่มีอยู่ในค่ายบางกุ้ง
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วทำกิจกรรมประกอบการสอน
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
6. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 2

กิจกรรมที่ 3 ส้มโอ

1. ครูให้นักเรียนที่บ้านปลูกส้มโอเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการปลูกส้มโอ
3. ครูและนักเรียนสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับส้มโอ
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วทำกิจกรรมประกอบการสอน
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
6. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 3

กิจกรรมที่ 4 มะพร้าว

1. ครูให้นักเรียนที่บ้านปลูกมะพร้าว เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง และให้ทุกคนอภิปรายประโยชน์ของมะพร้าว
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการปลูกและดูแลรักษามะพร้าว
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับมะพร้าว
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วทำกิจกรรมประกอบการสอน
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
6. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 4

กิจกรรมที่ 5 น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น

1. ครูให้นักเรียนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
2. ครูให้นักเรียนดูภาพเครื่องสำอางที่มีขายในท้องตลาดแล้วให้นักเรียนอภิปรายถึงโทษของการใช้เครื่องสำอางที่ผลิตจากสารเคมี
3. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น แล้วสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วทำกิจกรรมประกอบการสอน
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
6. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 5

กิจกรรมที่ 6 น้ำหมักชีวภาพ

1. ครูให้นักเรียนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง แล้วให้ทุกคนช่วยกันอภิปรายถึงประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำน้ำหมักชีวภาพ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วทำกิจกรรมประกอบการสอน
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
6. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 6

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
2. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผล

1. การทดสอบก่อนและหลังเรียน
2. การทำแบบฝึกหัด
3. การสรุปเนื้อหา
4. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ วัดเจริญสุขาราม

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสถานที่ตั้งของวัดเจริญสุขารามได้
2. นักเรียนสามารถบอกสิ่งสำคัญในวัดเจริญสุขารามได้
3. นักเรียนสามารถเล่าประวัติของวัดเจริญสุขารามได้

สาระการเรียนรู้

1. สถานที่ตั้งของวัดเจริญสุขาราม
2. สิ่งสำคัญในวัดเจริญสุขาราม
3. ประวัติของวัดเจริญสุขาราม

สาระสำคัญ

วัดเจริญสุขารามวรวิหาร ตั้งอยู่ริมคลองบางนกแขวก (คลองดำเนินสะดวก) ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เดิมเป็นวัดร้างไม่ทราบว่ามีสร้างขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ในปี พ.ศ.2426 ได้รับการปฏิสังขรณ์ เรียกชื่อว่า “วัดกลางคลอง” หรือ “วัดต้นชมพู” ต่อมาเมื่อมีการสร้างประตูน้ำบางนกแขวก ในปี พ.ศ.2451 ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า “วัดประตูน้ำบางนกแขวก” ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “วัดเจริญสุขาราม” วัดนี้ได้รับการยกฐานะเป็นอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหารในปี พ.ศ.2500 สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ พระอุโบสถที่มีศิลปะการก่อสร้างเฉพาะตัวเพดานโบสถ์เป็นรูปโค้งคล้ายประทุนเรือ ภายในประดิษฐานหลวงพ่อดิลกขณะเป็นพระปฏิมากรมสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 สร้างด้วยศิลาแลงขนาดหน้าพระเพลากว้าง 178 เซนติเมตร สูงจากพื้นรองพระแท่นถึงจุฬา 208 เซนติเมตร

ในบริเวณวัดเจริญสุขาราม มีประตูระบายน้ำบางนกแขวก ที่สร้างขึ้นในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองดำเนินสะดวกขึ้น มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 35.8 กิโลเมตร ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้มีการสร้างทางรถไฟสายมรณะขึ้นในจังหวัดกาญจนบุรี โดยได้ใช้คลองดำเนินสะดวกในการลำเลียงยุทธปัจจัยต่างๆ ไปยังจังหวัดกาญจนบุรี ฝ่ายพันธมิตรใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดทำลายประตูน้ำบางนกแขวก เพื่อตัดเส้นทางลำเลียง รัฐบาลไทย ได้ทำการซ่อมแซมประตูน้ำบางนกแขวกขึ้นใหม่ในปี พ.ศ.2489 และได้พบลูกระเบิดสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 จมอยู่บริเวณกันคลอง จำนวน 3 ลูก และขณะนำดินระเบิดออกจากลูกระเบิดได้เกิดระเบิดขึ้น 1 ลูก ทำให้มีผู้เสียชีวิต 2 คน หลังจากนั้นได้มีคนมาขอลูกระเบิดไปจากท่านเจ้าอาวาสไป จำนวน 1 ลูก ที่เหลืออีก 1 ลูก ได้ถูกตัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหัวปัจจุบันได้ตั้งอยู่ที่นี้ และส่วนท้ายขณะนี้อยู่ที่หอรบซึ่งที่วัดเพี้ยนผิด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ปัจจุบันบริเวณริมคลองหน้าวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญเพราะมีฝูงปลามาอาศัยอยู่บริเวณนี้เป็นจำนวนมากนับหมื่นตัว ส่วนมากจะเป็นปลาตะเพียนเงิน ปลาตะเพียนทอง เมื่อนักท่องเที่ยวให้อาหารฝูงปลาจะขึ้นมา ให้เห็นจำนวนมาก เป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจ บางคนเรียกบริเวณนี้ว่า อุทยานมัจฉา

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนทดสอบก่อนการเรียนรู้ บันทึกผลไว้
2. ครูนำภาพที่เกี่ยวข้องกับวัดเจริญสุขาราม ให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และตอบคำถาม
3. ครูให้นักเรียนที่เคยไปวัดเจริญสุขารามเล่าถึงประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง จากนั้นให้นักเรียนเลื่อกวาดภาพและระบายสีตามภาพที่ครูนำมาเป็นสื่อการเรียนรู้ แล้วให้นักเรียนนำผลงานมานำเสนอ
4. สรุปเนื้อหาและสิ่งสำคัญที่มีอยู่ในวัดเจริญสุขาราม

ขั้นเรียนรู้

5. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วเริ่มด้วยการให้นักเรียนฟังและอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่อยู่ในภาพ
6. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง สะกดคำ และหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนด
7. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงเรื่องที่กำหนด แล้วจับใจความ
8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

ขั้นสรุปบทเรียน

9. ครูเฉลยคำตอบแล้วให้นักเรียนตรวจผลงานของตนเอง ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจประเด็นใด ครูจะอธิบายให้นักเรียนฟัง
10. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 1

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
3. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การทดสอบก่อนและหลังเรียน
2. การทำแบบฝึกหัด
3. การสรุปเนื้อหา
4. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ค่ายบางกุ้ง

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสถานที่ตั้งของค่ายบางกุ้งได้
2. นักเรียนสามารถบอกสิ่งสำคัญในค่ายบางกุ้งได้
3. นักเรียนสามารถเล่าประวัติของค่ายบางกุ้งได้

สาระการเรียนรู้

1. สถานที่ตั้งของค่ายบางกุ้ง
2. สิ่งสำคัญในค่ายบางกุ้ง
3. ประวัติของค่ายบางกุ้ง

สาระสำคัญ

ค่ายบางกุ้งตั้งอยู่ในบริเวณวัดบางกุ้งซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยอยุธยา วัดบางกุ้งตั้งอยู่ที่ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เคยเป็นที่ตั้งค่ายรบโบราณที่มีความสำคัญในสมัยอยุธยาตอนปลาย พระเจ้าเอกทัศทรงให้กองทัพเรือมาตั้งค่ายกำแพงล้อมวัดบางกุ้งเพื่อรบกับทัพพม่า ในบริเวณวัดมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่ โบสถ์ปรกโพธิ์ และค่ายบางกุ้ง

โบสถ์ปรกโพธิ์เป็นโบสถ์โบราณของวัดที่ถูกปกคลุมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ ภายในโบสถ์เป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่พุทธรณินิล พระพุทธรูปปั้นขนาดใหญ่ที่เป็นพระประธานปางมารวิชัย (ชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อดำ) ความมหัศจรรย์ของโบสถ์คือการดำรงอยู่ด้วยการค้ำยันแห่งรากไม้ฝาผนังมีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยปลายกรุงศรีอยุธยาแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ เป็นภาพพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมและภาพพระพุทธเจ้าประทับนั่งอยู่ในขุมนขาบข้างด้วยอัครสาวกนั่งพนมมือ

ค่ายบางกุ้งนั้น หลังจากที่ถูกกรุงศรีอยุธยาได้แตกแล้ว พระเจ้าตากสินทรงโปรดให้บูรณะค่ายบางกุ้งขึ้นมาโดยให้ตั้งกองทหารชาวจีนมารักษาค่ายไว้ใช้เป็นที่รับศึกทัพพม่า มีครั้งหนึ่งที่ทรงยกกองทัพเสริมมาช่วยตีข้าศึกจนแตกพ่ายไปในสงครามครั้งแรกกับพม่านับแต่สถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี

วัดบางกุ้งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปและได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งใน Unseen Thailand เนื่องจากพระพุทธรูปนิลเป็นที่เคารพบูชาของคนโดยทั่วไป ทำให้มีนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกสารทิศมาสักการะ รวมถึงพระอุโบสถหลังเก่าวัดบางกุ้ง และให้อาหารปลาที่ท่าหน้าหน้าวัด

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพที่เกี่ยวข้องกับค่ายบางกุ้ง ให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกัน

อภิปราย และตอบคำถาม

2. ครูให้นักเรียนที่เคยไปค่ายบางกุ้งเล่าถึงประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
3. สรุปเนื้อหาและสิ่งสำคัญที่มีอยู่ในค่ายบางกุ้ง

ขั้นเรียนรู้

4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วเริ่มด้วยการให้นักเรียนฟังและอ่านออกเสียง

คำศัพท์ที่อยู่ในภาพ

5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง สะกดคำ และหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนด
6. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงเรื่องที่กำหนด แล้วจับใจความ
7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

ขั้นสรุปบทเรียน

9. ครูเฉลยคำตอบแล้วให้นักเรียนตรวจผลงานของตนเอง ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจประเด็น

ใด ครูจะอธิบายให้นักเรียนฟัง

10. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 2

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
2. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสรุปเนื้อหา
2. การทำแบบฝึกหัด
3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ส้มโอ

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของส้มโอได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของส้มโอได้
3. นักเรียนสามารถบอกวิธีปลูกและดูแลรักษาส้มโอได้

สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญของส้มโอต่อท้องถิ่น
2. ลักษณะของส้มโอ
3. วิธีปลูกและดูแลรักษาส้มโอ

สาระสำคัญ

ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ เป็นผลไม้ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสงคราม ปลูกมากในเขตอำเภอบางคนที

ลักษณะผลกลมแป้นขนาดใหญ่ รสหวานอมเปรี้ยว เนื้อแห้ง กุ้งมีขนาดใหญ่เกาะตัวแน่น สีเหลืองอ่อน จะให้ผลผลิตปีละ 2 ครั้ง ในระหว่างเดือนมกราคม – กรกฎาคม ช่วงนี้จะมีรสชาติอร่อย และเดือนสิงหาคม – เดือนธันวาคม

ดินที่เหมาะสมแก่การปลูก ควรเป็นดินโปร่งร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ชอบอากาศร้อนชื้น ในการปลูกควรมีการยกทรงเรียกว่าการปลูกแบบสวน หรือการปลูกยกทรง การขยายพันธุ์ทำได้หลายวิธีเช่น การเพาะเมล็ด การติดตา การเสียบกิ่ง และการตอน แต่วิธีที่นิยมได้แก่การตอนกิ่ง ซึ่งมีข้อดีหลายประการเช่นปลูกง่าย ไม่กลายพันธุ์ ได้ผลเร็ว ทรงเป็นพุ่มสวย

การคัดเลือกพันธุ์ ควรเลือกต้นพันธุ์ที่ให้ผลดก ออกผลสม่ำเสมอ รสดีไม่มีโรคและแมลงรบกวน การตอนกิ่งควรเลือกตอนกิ่งที่ไม่แก่หรืออ่อนเกินไป มีกิ่งแขนง 2 – 3 กิ่ง ควรปลูกเป็นแถวเดียวกัน ระยะปลูกระหว่างต้นประมาณ 6 เมตร หลุมควรกว้างและลึกประมาณ 50 เซนติเมตร ควรหว่านวัสดุทำร่มเงาช่วยพรางแสงแดด รดน้ำให้ชุ่ม ต้องให้น้ำสม่ำเสมอในช่วงปลูกส้มโอใหม่ๆจนกว่าจะตั้งตัวได้ จะให้ผลประมาณ 3-4 ปี

การใส่ปุ๋ยส้มโอใช้สูตร 16- 16-16 ผสมขี้วัว และขุยมะพร้าว คลุกให้เข้ากันใส่โคนต้น เพื่อป้องกันดินเสียและช่วยบำรุงต้น จะมีการตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้รูปทรงของต้นโปร่ง ป้องกันการระบาดของโรคและแมลง สะดวกในการดูแลรักษา และให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น กิ่งที่เราควรตัดแต่งคือกิ่งที่ไม่ต้องการเช่นกิ่งแห้ง กิ่งที่ตาย เป็นโรคหรือแมลงทำลาย รวมทั้งส้มที่มีน้ำหนักเบาควรตัดทิ้งเพราะเป็นผลที่ไม่สมบูรณ์

การเก็บเกี่ยว เลือกส้มโอที่แก่จัดสมบูรณ์ น้ำหนักดี ผิวออกสีนวลนวล ต่อม้าน้ำมันใหญ่ และห่างถ้าเอาเล็บขูด ตมจะมีกลิ่นฉุนน้อยๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนที่บ้านปลุกส้มโอเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการปลุกส้มโอ
3. ครูและนักเรียนสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับส้มโอ

ขั้นเรียนรู้

4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วเริ่มด้วยการให้นักเรียนฟังและอ่านออกเสียง

คำศัพท์ที่อยู่ในภาพ

5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง สะกดคำ และหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนด
6. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงเรื่องที่กำหนด แล้วจับใจความ
7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

ขั้นสรุปบทเรียน

8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
9. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 3

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
2. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสรุปเนื้อหา
2. การทำแบบฝึกหัด
3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ มะพร้าว

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีปลูกและดูแลรักษามะพร้าวได้
2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของมะพร้าวได้

สาระการเรียนรู้

1. วิธีปลูกและดูแลรักษามะพร้าว
2. ประโยชน์ของมะพร้าว

สาระสำคัญ

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่ทำรายได้ให้ชาวสวนในอำเภอบางคนที ลักษณะทางกายภาพ มะพร้าวเป็นพืชยืนต้นแบบลำต้นเดี่ยว ไม่แตกแขนงเป็นกิ่งก้านสาขา มีใบเลี้ยงเดี่ยวตระกูลเดียวกับปาล์ม มีระบบรากเป็นรากฝอยมีขนาดเท่าๆ กัน แผ่กระจายออกรอบต้น

มะพร้าวเป็นพืชที่นำส่วนประกอบมาใช้ได้หลายอย่าง ดังเช่น น้ำมะพร้าวใช้เป็นเครื่องดื่มเกลือแร่ได้ เนื่องจากอุดมไปด้วยเกลือแร่ นำไปทำอาหารเป็นวุ้นมะพร้าว กากมะพร้าวที่เหลือจากคั้นกะทินำไปทำอาหารสัตว์ ยอดมะพร้าวใช้ทำอาหารได้ และมีราคาแพง ใบมะพร้าวนำไปใช้ยัดฟูก ทำเสื่อ หรือนำไปใช้ในการเกษตร น้ำมันมะพร้าวใช้ปรุงอาหาร นำไปทำเครื่องสำอาง และผลิตไบโอดีเซล กะลามะพร้าว นำไปใช้ทำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ก้านใบ (ทางมะพร้าว) ใช้ทำไม้กวาดทางมะพร้าว จั่นมะพร้าว (ช่อดอกมะพร้าว) ให้น้ำหวานที่ชาวสวนนำมาทำเป็นน้ำตาลมะพร้าว และจาวมะพร้าว ใช้น้ำมาเป็นอาหารได้ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูกมะพร้าวในประเทศไทยคือไม่ควรสูงกว่าระดับน้ำทะเลเกิน 100 เมตร ปลูกได้ตั้งแต่ดินทรายจนถึงดินเหนียวจัด แต่ในดินร่วนจะมีการระบายน้ำดีทำให้รากเจริญเติบโตเร็ว หน้าดินควรลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร และน้ำใต้ดินไม่สูง เพราะอาจทำให้เหี่ยวเฉาและผลอ่อนร่วงหล่นได้ ความเป็นกรดเป็นด่างของดินควรอยู่ระหว่าง 6.4–7.0 และมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ในพื้นที่ของอำเภอบางคนทีสามารถปลูกมะพร้าวได้ดีเพราะมีน้ำหล่อเลี้ยงตลอดปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยที่เหมาะสม และได้รับแสงแดดสม่ำเสมอ แมลงที่เป็นศัตรูพืชกับมะพร้าวคือ ตัวงแสด เป็นแมลงปีกแข็งตัวใหญ่มีสีน้ำตาลเข้ม บนหัวมีนอ เหมือนแรด ตัวแก่กัดกินยอดและใบอ่อนทำให้ตัวงวงมาวางไข่

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนที่บ้านปลูกมะพร้าว เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง และให้ทุกคนอภิปรายประโยชน์ของมะพร้าว

2. ครูให้นักเรียนดูภาพการปลูกและดูแลรักษามะพร้าว
 3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับมะพร้าว
- ขั้นเรียนรู้
4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วเริ่มด้วยการให้นักเรียนฟังและอ่านออกเสียง

คำศัพท์ที่อยู่ในภาพ

5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง สะกดคำ และหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนด
 6. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงเรื่องที่กำหนด แล้วจับใจความ
 7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
- ขั้นสรุปบทเรียน
8. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 4

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
2. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การทำแบบฝึกหัด
2. การสรุปเนื้อหา
3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นได้
2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นได้

สาระการเรียนรู้

1. วิธีทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น
2. ประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น

สาระสำคัญ

น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นเป็นผลิตภัณฑ์พื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ปัจจุบันน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวสวนนอกเหนือจากการจำหน่ายผลมะพร้าวตามปกติ

การทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นเริ่มจากการคั้นน้ำกะทิจากมะพร้าวชุดที่ผสมน้ำในอัตราส่วน 1 : 1 (มะพร้าวชุด 1 กิโลกรัม ใช้น้ำ 1 กิโลกรัม) นำน้ำกะทิที่ได้มากรองด้วยผ้าขาวบาง แล้วบรรจุใส่ในถุงพลาสติก มัดปากถุงให้แน่น นำไปแช่ในตู้เย็นช่องธรรมดา 3 วัน น้ำกะทิที่แช่ในตู้เย็นออกมา (จะเห็นการแยกชั้น ระหว่างหัวกะทิ และหางกะทิ) หัวกะทิจะลอยแข็งอยู่ข้างบน ให้เจาะก้นถุงเอาส่วนที่เป็นน้ำออกให้หมด นำหัวกะทิที่เจาะน้ำออกหมดแล้ว ใส่ในโถแก้ว ตั้งทิ้งไว้ 6-8 ชั่วโมง จะเห็นการแยกชั้นของน้ำมัน โดยน้ำมันใสจะลอยอยู่ข้างบน ตักน้ำมันออกมารองด้วยผ้าขาวบางที่พับไว้ 8-10 ชั้น และกรองซ้ำอีก 2-3 รอบจะได้น้ำมันที่ใส ใส่น้ำออกจากน้ำมันที่กรองได้นำน้ำมันใสซาม นำไปแช่น้ำอุ่นในหม้อต้ม สังเกตว่าไม่มีฟองปุดขึ้นมาแล้วจึงใช้ได้ บรรจุใส่ขวดพร้อมนำไปใช้หรือจำหน่าย

น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นเป็นกรดไขมันที่มีฤทธิ์ในการยับยั้งแบคทีเรีย และสารต้านอนุมูลอิสระ ช่วยคืนความชุ่มชื้นให้กับผิว ปกป้องผิวจากแสงแดด มีวิตามินอีช่วยป้องกันรอยเหี่ยวย่น ป้องกันรอยหมองคล้ำ ใช้หมักผวก่อนสระ ช่วยป้องกันรังแค และผมร่วง

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
2. ครูให้นักเรียนดูภาพเครื่องสำอางที่มีขายในท้องตลาดแล้วให้นักเรียนอภิปรายถึงโทษของการใช้เครื่องสำอางที่ผลิตจากสารเคมี
3. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น แล้วสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น

ขั้นเรียนรู้

4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วเริ่มด้วยการให้นักเรียนฟังและอ่านออกเสียง คำศัพท์ที่อยู่ในภาพ

5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง สะกดคำ และหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนด

6. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงเรื่องที่กำหนด แล้วจับใจความ

7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

ขั้นสรุปบทเรียน

8. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 5

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
2. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การทำแบบฝึกหัด
2. การสรุปเนื้อหา
3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ น้ำหมักชีวภาพ

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีทำน้ำหมักชีวภาพได้
2. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์และวิธีใช้น้ำหมักชีวภาพได้

สาระการเรียนรู้

1. วิธีทำน้ำหมักชีวภาพ
2. ประโยชน์และวิธีใช้น้ำหมักชีวภาพ

สาระสำคัญ

น้ำหมักชีวภาพเป็นปุ๋ยธรรมชาติชนิดหนึ่งที่จะช่วยฟื้นฟูให้ดินดี เป็นปุ๋ยที่ผลิตง่าย ประหยัดเวลา และสามารถผลิตได้จากพืชทุกชนิด รวมถึงช่วยให้พืชเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย

วัสดุ

1. ผลไม้หรือผัก 3 กิโลกรัม
2. น้ำตาลทรายแดงหรือน้ำตาลทราย 1 กิโลกรัม
3. ถังพลาสติกมีฝาปิด 1 ใบ

วิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ

1. สับผลไม้หรือผัก 3 กิโลกรัมให้เป็นชิ้นเล็กๆ
2. ผสมน้ำตาลทรายแดงหรือน้ำตาลทรายกับผักหรือผลไม้ที่สับแล้ว
3. ใส่ส่วนผสมน้ำตาลทรายแดงหรือน้ำตาลทรายกับผักหรือผลไม้ลงในถังพลาสติกแล้ว

ปิดฝา

4. นำถังไปวางในพื้นที่ใต้หลังคาโดยไม่เปิดฝาเป็นเวลา 7 วัน และห้ามไม่ให้ถูกแดดและ

ฝน

5. น้ำหมักชีวภาพจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล มีกลิ่นเหม็น
6. ผสมน้ำหมักชีวภาพ 2 – 3 ช้อนชากับน้ำ 20 ลิตร
7. นำส่วนผสมไปรดหรือฉีดพ่นทุกๆ 7 – 15 วัน พืชจะเจริญเติบโต

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง แล้วให้ทุกคนช่วยกันอภิปรายถึงประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำน้ำหมักชีวภาพ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ

ขั้นเรียนรู้

4. ครูแจกเอกสารประกอบการสอน แล้วเริ่มด้วยการให้นักเรียนฟังและอ่านออกเสียง คำศัพท์ที่อยู่ในภาพ

5. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียง สะกดคำ และหาความหมายของคำศัพท์ที่กำหนด

6. ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงเรื่องที่กำหนด แล้วจับใจความ

7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

ขั้นสรุปบทเรียน

8. ครูสรุปและสะท้อนผลการเรียนในหน่วยที่ 6

9. ให้นักเรียนแบบทดสอบหลังเรียน บันทึกผล

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร
2. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การทำแบบฝึกหัด
2. การสรุปเนื้อหา
3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
4. การทดสอบหลังเรียน

เอกสารประกอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
กลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

คำนำ

เอกสารประกอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่ การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามนี้เป็น ส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่ การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี

เนื้อหาในเอกสารเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 6 เรื่อง ได้แก่ 1) วัดเจริญสุขาราม 2) ค่าย บางกุ้ง 3) สัมโธ 4) มะพร้าว 5) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น และ 6) น้ำหมักชีวภาพ โดยในแต่ละเรื่องจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น แบบฝึก และแบบทดสอบประจำหน่วย

ผู้วิจัยหวังว่าเอกสารประกอบหลักสูตรเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในส่วนที่เป็น หลักสูตรท้องถิ่น และมีผลทางอ้อมในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วย หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

Unit

- 1 Wat Charern Sukharam Worawihan
- 2 Bang Kung Camp
- 3 Pomelo
- 4 COCONUT
- 5 Cold-Pressed Coconut Oil
- 6 Bio-fermented Juice

Unit 1

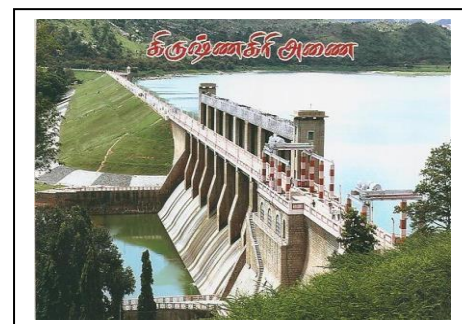
Wat Charern Sukharam Worawihan

1. Listen and read.

temple*cathedral**soldier**lap**Bomb**Buddha statue*

tourist

dam

2. Read and fin

abandon

bomb

buddha status

cathedral

combination

dam

draining

grade

lap

located

rename

roof

soldier

tourist

temple

=

=

=

=

=

=

=

=

=

=

=

=

=

=

3. Read and answer.

3.1 Read the following article according to the teacher

Wat Charern Sukharam Worawihan

Wat Charern Sukharam Worawihan is *located* at Bang Nok Kwaek Canal (Damnern Saduak Canal) Bang Nok Kwaek Sub-District, BangKhontee District, Samutsongkhram. At first, this **temple** was abandoned and there was no record when it was built. Then this temple was repaired in 1883 and called Wat Glang Klong or Wat Tonchompoo. Later, when *dam* was built in the year 1908, villagers called this temple as Wat Pra Too Nam Bang Nok Kwaek before it was renamed to Wat

Charoes Sukharam. In 1957, this temple has been cited as royal temple in third grade (Worawihan). The interesting things in the temple includes unique art building **cathedral** which the ceiling is curved like a boat's *roof*. Inside is a statue of Luang Pho To *Buddha statue* in Sukhothai era which was built with laterite size of **laps** wide is 178 cm and height from the secondary seal to the highest is 208 cm.

Inside the temple area, there is Bang Nok Kwaek *Dam* which was built on the occasion of King Rama 5 graciously dug up Damnern Saduak canal with a total length at 35.8 kilometers. In World War 2, Japanese soldiers were construct Line Railway World War 2 in Kanchanaburi Province and transported consumables via Damnern Saduak canal to Kanchanaburi. Then Bang Nok Kwaek Dam was destroyed by bomber from Allies to stop the transporting and Thai Government was repaired it in 1946 and found 3 World War 2 **bombs** drowned in the bottom of the canal and 1 of them exploded while taking out the dynamite, there are 2 deceases. After that, there is a requestor ask the bomb from the *abbot* and the abbot give him 1 and 1 left bomb was divided in half, in the present header is here and another now is at Bell Tower of Wat Thain Dat, Sam Phran District, Nakorn Pathom Province.

In the present, the canal in front of the temple is a major *tourist* attraction because there are more than ten thousands of fishes, mostly are silver carp and gold carp. When the travelers feed them, a lot of fish will appear, it is so amazing and some call this place Matcha Park (fish park).

3.2 Let the teacher explain the following questions and student select the correct answer.

1. Where is not Wat Charern Sukharam Worawihan located?
 - a. Damnern Saduak.
 - b. Bang Nok Kwaek.
 - c. BangKhontee.
 - d. Samutsongkhram.

2. What the era Luang Pho To *Buddha statue* was build?
 - a. Sukhothai.
 - b. Ayudhaya.
 - c. Thonburi.
 - d. Rattakosin.

3. What is the length of Damnern Saduak canal?
- 17.8 kilometers.
 - 20.8 kilometers.
 - 35.8 kilometers.
 - 42.6 kilometers.
4. Whose bombs destroyed Bang Nok Kwaek Dam in World War 2?
- Japan.
 - Allies.
 - Thailand
 - None is correct.
5. What choice is correct for Matcha Park?
- There are more than ten thousands of fishes.
 - The fish mostly are silver carp and gold carp.
 - When the travelers feed them, a lot of fish will appear.
 - All are correct.

4. Write a sentence.

See the pictures below and write to describe about the pictures.

1. bomb 	
2. Bang Nok Kwaek Dam 	

3. Luang Pho To Buddha status 	
4. tourist 	

Unit 2

Bang Kung Camp

1. Listen and read.

Ancient

Barrack

2. Read and find the meaning.

ancient	=	_____
attraction	=	_____
barrack	=	_____
battle	=	_____
camp	=	_____
enemy	=	_____
fight	=	_____
hail	=	_____
mention	=	_____

period	=	_____.
protect	=	_____.
reason	=	_____.
reign	=	_____.
reinforce	=	_____.
respect	=	_____.
restore	=	_____.
troop	=	_____.
waterside	=	_____.
well-known	=	_____.
worship	=	_____.

2. Read and answer.

2.1 Read the following article according to the teacher

Bang Kung *Camp* is an ancient temple since Ayutthaya that located in Wat Bang Kung. Wat Bang Kung is a temple that located in Bang Kung sub-district, Bangkhontee district, Samutsongkhram province. Wat Bang Kung used to be the base of ancient *barrack* which was important in late Ayutthaya *period* during the war with Myanmar, there was a wall to *fight* with *enemies*.

Bang Kung Camp is a place that the tourist attractions. In the area of Bang Kung Camp, there is Prok Pho Buddhist temple and Prok Pho Buddhist temple is an ancient structure which was covered by a large tree. Luang Pho Nil Manee or Luang Pho Dam (called by local people) is enshrined inside the temple. The wonderful inside this temple are the temple stands by propping up of tree roots and there are murals in late Ayutthaya period for showing the story about Buddha.

After the fall of Ayutthaya, Bang Kung Camp was *restored* in *reign* of King Taksin in Thonburi era. The camp was protected by Chinese *troops* to fight with enemies. In the first war since the establishment of Thonburi as the capital city, King Taksin with troops *reinforce* in the *battle* in Bang Kung Camp until the enemies was lost in the war.

Wat Bang Kung is well-known temple and has been *hailed* as one of the Unseen Thailand due to Luang Pho Nil Manee is worshiped by mostly people and there are many tourists from everywhere come to *pay respect* to Luang Pho Nil Manee, including the old temple behind Wat Bang Kung and feeding fishes at the waterside in front of the temple. With all the *mentioned* reason, this temple has become major tourist *attraction*.

2.2 Let the teacher explain the following questions and student select the correct answer.

1. Where is Bang Kung Camp located?
 - a. Damnern Saduak.
 - b. Bang Kung sub-ditric.
 - c. Bang Nok Kwaek.
 - d. Rong Heeb.

2. What the era Bang Kung Camp was restored?
 - a. Sukhothai.
 - b. Ayudhaya.
 - c. Thonburi.
 - d. Rattakosin.

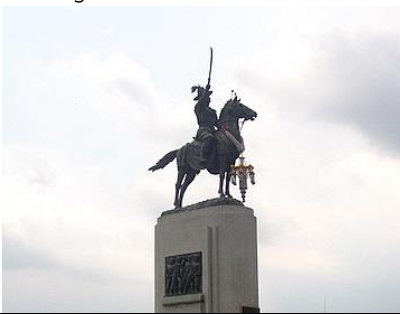
3. What are not there in the area of Bang Kung Camp?
 - a. Prok Pho Buddhist temple.
 - b. Luang Pho Nil Manee.
 - c. Luang Pho Dam.
 - d. Luang Pho To.

4. Who protected enemies?
 - a. King Taksin.
 - b. Thai troops.
 - c. King Rama 1.
 - d. Chinese troops.

5. Why Wat Bang Kung is well-known temple.
 - a. Ancient temple
 - b. One of the Unseen Thailand.
 - c. The camp was protected by Chinese troops.
 - d. All are correct.

3. Write a sentence.

See the pictures below and write to describe about the pictures.

1. fight 	
2. troop 	
3. well-known 	
4. King Taksin 	

Unit 3

Pomelo

1. Listen and read.

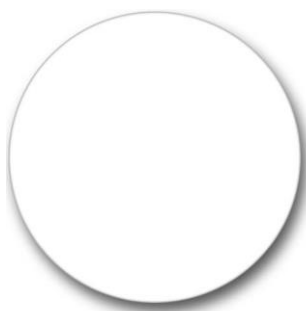
pomelo

ridging

Round

insect

2. Read and find the meaning.

Apply	=	_____.
breed	=	_____.
coconut	=	_____.
coir	=	_____.
cow	=	_____.
disease	=	_____.
distance	=	_____.
drain	=	_____.
dung	=	_____.
economic	=	_____.
fruit	=	_____.
gardener	=	_____.
harmful	=	_____.
harvest	=	_____.
insect	=	_____.
necessary	=	_____.
nourish	=	_____.
outbreak	=	_____.
plant	=	_____.
pomelo	=	_____.
prun	=	_____.
ripe	=	_____.
sweet	=	_____.
sour	=	_____.
steady	=	_____.
taste	=	_____.

3. Read and answer.

3.1 Read the following article according to the teacher.

Pomelo

Pomelo is an important *economic* fruit of Samutsongkram province. Gardeners plant them a lot in Bangkontee district. Pomelo of Samutsongkram province are large round and the *taste* is *sweet-sour*.

Ridging method or what we called “Yok-rong” in Thai language was applied in planting pomelo. We use the *steady fruitful breed* which provides a good taste, and no *insect harmful*. It should be plant in the same rows. The *distance* between each one is around 6 meters. The *hole* should be 50 centimeters large and depth and plant in porous mold soil with well drained. Pomelo trees like tropical climate. Gardeners should do *sunshade* for pomelo and also provide steady watering at first until they are strong enough. The first fruits will be *collect* in 3-4 years.

16-16-16 *fertilizer* will be *applied* which mix with *cow dung* and *coconut coir* to *protect* the bad soil and *nourish* the plant. Tree pruning is *necessary* because it helps to make a good shape of plant, protect an *outbreak* and insects. In addition, tree pruning make it is more convenient in *maintenance* and give a better *productivity*. The branches which are dry, death, *disease* or *destroy* by insect should be cut out, including light weight pomelo. If the pomelo is *ripe* with nice weight, it is ready to *harvest*.

3.2 Select the correct answer from the following question.

1. From the above article, what is the economic fruit of Samutsongkhram province?
 - A. Coconut.
 - B. Pomelo.
 - C. Orange.
 - D. Banana.
 - E.
2. What is not the feature of pomelo from the article?
 - A. Sweet-sour.
 - B. Large.
 - C. Round.
 - D. Porous.

3. How can we select the breed of pomelo?

- A. Steady Fruitful.
- B. Good taste.
- C. No insect harmful.
- D. All are correct.

4. In planting of pomelo, what is the depth and large of hole?

- A. 6 meters.
- B. 6 centimeters.
- C. 50 meters.
- D. 50 centimeters.

5. What sentence is not the benefit of tree pruning?

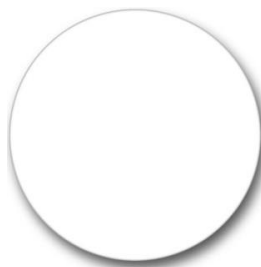
- A. Well drained.
- B. Protect the insect.
- C. Convenient to maintenance.
- D. Higher productivity.

4. Write the story from the following picture.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UNIT 4

COCONUT

1. Listening and write.

a. Coconut

c. Cooking

b. Cosmetic

d. Mattress

2. Read and find the meaning.

Different	=	_____
Suitable	=	_____
Expensive	=	_____
Benefit	=	_____
Mineral	=	_____
Agriculture	=	_____
Handicraft	=	_____
Decorating	=	_____
Combination	=	_____
Draining	=	_____

3. Match the picture with its correct words by using line.

Cooking

Gardener

Mattress

Cosmetic

Coconut

4. Read the below passage and answer the question.

Coconut

Coconut is an important plant of *gardeners* in Bangkhonthi. It well plant in this district because there is a good water supply throughout the year with *suitable* temperature and sunlight. It should plant not exceed 100 meters above the sea level, by plant in *combination* of clay will give the good result in *draining* and the root can grow up fast, besides we can also plant in sandy soil and clay, pH should be in between 6.4 – 7.0.

People can use *different* parts of coconut for many benefits. For example, coconut water as *mineral* drink due to it is full of *mineral salt*, coconut young bud is *expensive* because it can be used for cooking, coconut fiber for stuffing the *mattress* and mat or applying in *agriculture*, coconut oil for cooking and we also can use it for *cosmetic* ingredients and bio-diesel producing, coconut shell can be used for *handicraft* and home *decorating*, broom from coconut leaves.

1. Why coconut is well plant in Bangkhonthi.?
 - a. There is full of mineral salt.
 - b. There is a good water supply throughout the year
 - c. There is cold weather all year.
 - d. All are correct.
2. What is the suitable pH for coconut planting?
 - a. 5.6 - 6.0
 - b. 6.0 – 6.4
 - c. 6.4 – 7.0
 - d. 7.0 – 7.4
3. What is not the benefit from coconut?
 - a. To make mattress.
 - b. To make coconut oil.
 - c. To use it for cosmetic.
 - d. To make roof.

4. What is the benefit from coconut oil in this passage?

- a. For cooking.
- b. Be used for handicraft.
- c. To used for home decorating.
- d. None is correct.

5. Which part of coconut we use to do the mat?

- a. Coconut leaves.
- b. Coconut fiber.
- c. Coconut oil.
- d. Coconut shell.

5. Write sentence from the Vocabulary.

a. *gardeners*.

_____.

b. *draining*.

_____.

c. *mattress*.

_____.

d. *expensive*.

_____.

e. *cosmetic*.

_____.

Unit 5

Cold-Pressed Coconut Oil

1. Listening and write.

squeeze

coconut oil

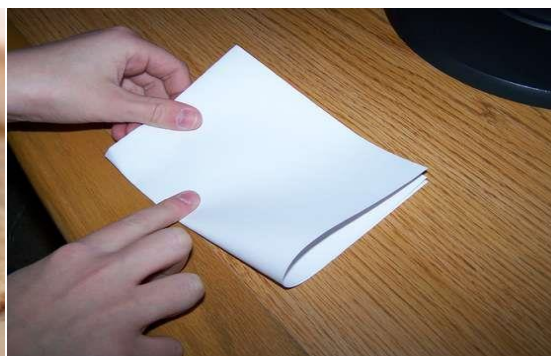
fridge

cheesecloth

scoop

fold

2. Read and find the meaning.

acid	=	_____.
antibacterial	=	_____.
anti – dandruff	=	_____.
antioxidants	=	_____.
boiler	=	_____.
cheesecloth	=	_____.
crystal	=	_____.
coconut oil	=	_____.
fridge	=	_____.
moisturize	=	_____.
protection	=	_____.
purposes	=	_____.
ratio	=	_____.
scoop	=	_____.
solid	=	_____.
squeeze	=	_____.
sunscreen	=	_____.
tie	=	_____.
treatment	=	_____.

3. Read the below passage and answer the question.

Cold-pressed Coconut Oil

A cold-pressed coconut oil is a *local* product which be used for many purposes. In present, the gardeners earn *money* from cold-pressed coconut oil apart from selling coconuts as usual.

Making the cold-pressed coconut oil start from:

1. *Squeezing* the coconut milk from scraped coconut and mixed with water at a ratio 1:1 (1 Kg of scraped coconut need 1 kg of water).

2. Filter the coconut milk by *cheesecloth* then pack up in plastic bag and *tie* it tightly. Next, bring it to the fridge for 3 days.

3. After that, take the coconut out of the *fridge* (you will see the separated layer between thick coconut milk and thin coconut milk), the thick coconut milk will be a solid and float on the top layer, punch out the bottom of the bag to keep out the water.

4. Bring the thick coconut milk which is keep out the water into a glass jar and leave it for 6 – 8 hours, you will see the separated layer of oil, a crystal clear oil will float on the top.

5. After that, scoop the oil to filter by cheesecloth which fold around 8 – 10 layers and repeat filters 2 – 3 times, the oil will be crystal clear. Keep the water out of filtered oil, bring the oil into the bowl and put it in warm water by using *boiler*. Noticed, it will be useable when there is no presence bubble, bottled the oil. Then we can use or sell the cold-pressed coconut oil.

Cold – pressed coconut oil is fat acid with antibacterial and antioxidants, moisturizing to skin, sunscreen protection, Vitamin E for anti-wrinkle, prevent the dark circles, hair treatment before washing, anti – dandruff and hair fall control.

Answer the questions.

1. What of the first step making the cold-pressed coconut oil?
 - a. Squeezing the from scraped coconut.
 - b. Mix coconut milk with water.
 - c. Filter the coconut milk.
 - d. None is correct.

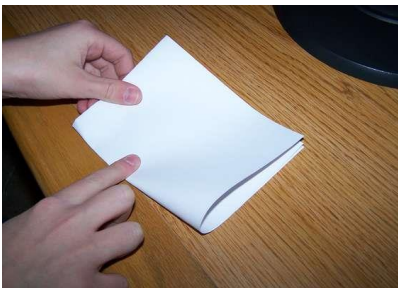
2. Which choice is correct about cold-pressed coconut oil.
 - a. the gardeners earn money.
 - b. It is a *local* product.
 - c. Used for many purposes.
 - d. All are correct.

3. When the cold-pressed coconut oil will be useable?
 - a. The oil will be crystal clear.
 - b. After put it in warm water.
 - c. A crystal clear oil will float on the top.
 - d. There is no presence bubble.

4. What product that cold-pressed coconut oil cannot be used?
 - a. Hair treatment before washing.
 - b. Prevent the dark circles.
 - c. Change hair color.
 - d. Anti – dandruff and hair fall control.

5. Which choice is not correct about Cold – pressed coconut oil?
 - a. Cold – pressed coconut oil is fat acid.
 - b. It is not useful
 - c. It is not favorite by people.
 - d. It is useless product.

4. Write the story from the following picture.

1. squeeze 	
2. cold – pressed coconut oil 	
3. scoop 	
4. fold 	

Unit 6

Bio-fermented Juice

1. Listening and write.

Fertilizer

Bucket

Pour

Chop

Organic

Smell

2. Read and find the meaning.

Bio-fermented juice	=	_____.
Fertilizer	=	_____.
Non - toxic	=	_____.
Grow	=	_____.
High quality	=	_____.
Organic	=	_____.
Chop	=	_____.
Bucket	=	_____.
Pour	=	_____.
Smell	=	_____.

3. Read the below passage and answer the question.

Bio-Fermented Juice

Bio-fermented juice is a type of organic and natural *fertilizer*. Using of bio-fermented juice, the soil will be better. It is easy to produce and save time. We can use bio-fermented juice with all kinds of plants. In addition, it helps the trees grow up in high quality and non-toxic.

Materials:

1. Fruits or vegetables	3 kg.
2. Brown sugar or sugar	1 kg.
3. 20 liters plastic bucket with cover	1 unit

How to make bio-fermented juice:

1. Chop the fresh fruits and vegetables into small pieces 3 kg.

2. Then mix 1 kg of brown sugar or sugar with chopped vegetables or fruits.

3. Next, put the mixture of brown sugar or sugar with chopped vegetables or fruits in the bucket, and cover the bucket.

4. Place the bucket under the roof. Do not open the cover for 7 days. Don't put the bucket under the rain and the sunlight.

5. Bio-fermented juice will turn to brown color and smell is not bad.

6. Mix 2 to 3 tea spoons of bio-fermented juice with 20 liters of water
7. Pour or spray on the leaves in the evening every 7-15 days. The tree will grow grown perfectly.

4. Match the following words with theirs meaning.

Grow	Bucket	Mix	Sugar
Fresh	produce	perfectly	cover
1. _____ to increase in size or amount.
 2. _____ to make or create something.
 3. _____ new or recently made.
 4. _____ put something on top in order to protect or conceal it.
 5. _____ in manner or way that could not be better.
 6. _____ a container with an open top and a handle, often used to carrying liquids.
 7. _____ a sweet crystalline substance obtained from various plants, especially sugar cane and sugar beet, consisting essentially of sucrose, and used as a sweetener in food and drink.
 8. _____ to combine or put together to form one substance or mass.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล (ภาษาไทย) นายอภิชาติ เลนะนันท์
(ภาษาอังกฤษ) Mr. Apichat Lenanant
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3 7097 00019 85 1
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
8 หมู่ 8 ถนนหาดเจ้าสำราญ ตำบลนาวิ่ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
โทร. 032493300-6
โทรศัพท์มือถือ 081-7544590
e-mail: Apichatlenna@gmail.com, Apichat_le@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- พ.ศ. 2543 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา
วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง

ผลงานวิจัย

1. อภิชาติ เลนะนันท์. (2548). การจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. ทวนการวิจัยโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม
2. อภิชาติ เลนะนันท์. (2556). การพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนการวางแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.

ทวนการวิจัยโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม

3. อภิชาติ เลนะนันท์. (2559). การสอนแบบโครงงานสำหรับครูประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม.
4. อภิชาติ เลนะนันท์. (2560). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายบางคนที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. การเสนอภาคโปสเตอร์การประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยศิลปวัฒนธรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4 สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 3 ธันวาคม 2560.

5. อภิชาติ เสนะนันท์. สมกิต บุญยะโพธิ์. (2560). การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่ชายขอบภูมิภาคตะวันตกสู่ความสำเร็จของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. การเสนอภาคโปสเตอร์การประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยศิลปวัฒนธรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4 สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 3 ธันวาคม 2560.